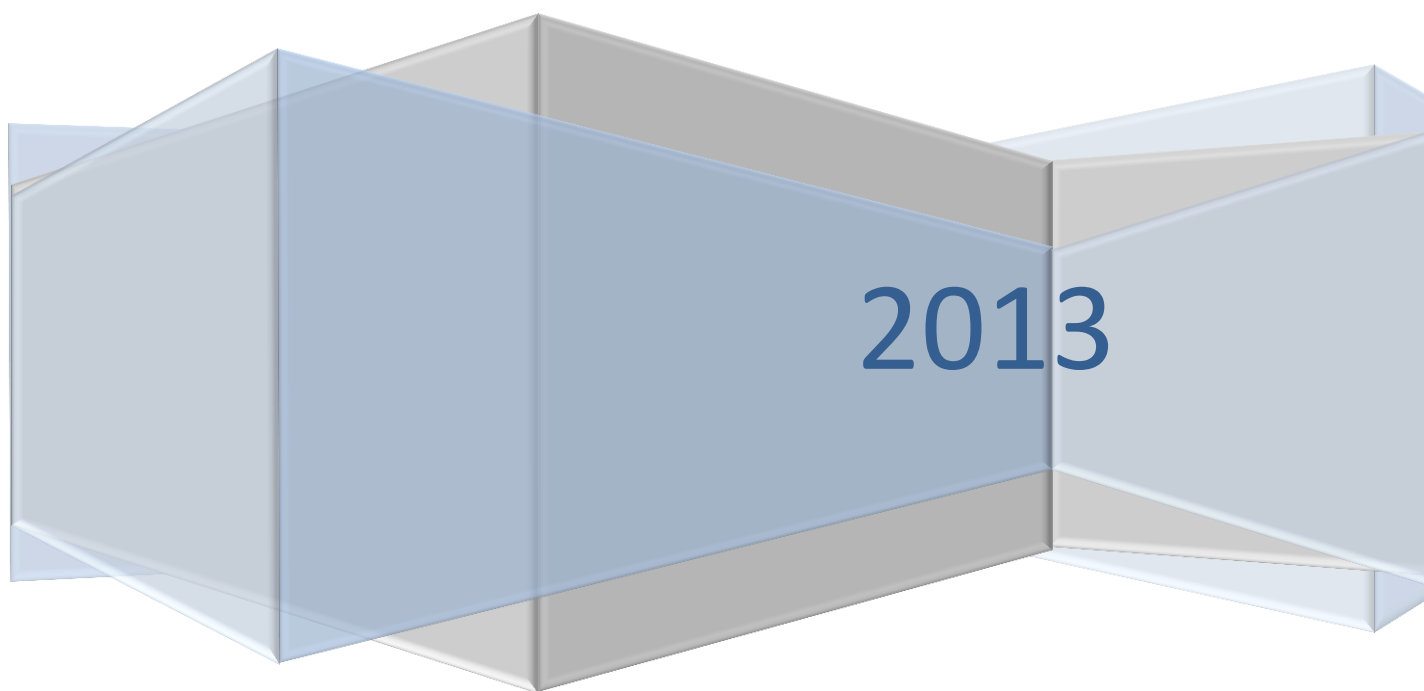

Godišnje izvješće Hrvatske zaklade za znanost za 2013. godinu

Hrvatska zaklada za znanost
Ilica 24, Zagreb
Nazorova 2, Opatija

SADRŽAJ

UVOD

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Upravni odbor

Znanstveni odbori

Izvršni direktor

Administracija

TEMELJNI AKTI ZAKLADE

Statut

Akcijski plan raspisivanja javnih poziva za podnošenje prijave za znanstvene projekte za 2013. - srpanj 2014. godine

Pravilnik o izbjegavanju sukoba interesa

Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga

PROGRAMI ZAKLADE

Istraživački projekti

Uspostavni istraživački projekti

IZVANPRORAČUNSKO FINANCIRANJE

AbbVie-HRZZ nagrada za izvrsne mlade znanstvenike u polju farmacije

VREDNOVANJE

Temeljna načela vrednovanja

Sudionici u vrednovanju

Postupak vrednovanja i odabira projektnih prijedloga

Kriteriji za vrednovanje

Kriteriji za odabir članova panela za vrednovanje i recenzenata

PRIJAVE NA PROGRAME ZAKLADE

PROJEKTI ZAKLADE

MEĐUNARODNA SURADNJA

Europska znanstvena zaklada

Koordinacijski odbor HAZU-HRZZ

Sudjelovanje u Stalnim odborima ESF-a

Programi i projekti Europske znanstvene zaklade

Science Europe

Europsko društveno istraživanje

Astroparticle Physics European Coordination

Ostale aktivnosti

**IMOVINA I PRIHODI
ZAKLADA U 2014. GODINI
ZAKLJUČAK**

UVOD

U 2013. godini djelovanje Hrvatske zaklade za znanost (u daljnjem tekstu: Zaklada) obilježile su različite promjene. Kako je sredinom 2012. godine Hrvatski sabor donio izmijene i dopune Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost¹ (u daljnjem tekstu: Zakon o Zakladi), u 2013. otpočela je primjena novih zakonskih odredbi.

Izmjene i dopune Zakona o Zakladi predviđele su imenovanje novih članova Upravnog odbora. Hrvatski Sabor je na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 5. stavka 2. Zakona o Zakladi na sjednici održanoj 19. travnja 2012. godine donio odluku o imenovanju članova Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost. Na konstituirajućoj sjednici Upravnog odbora održanoj 8. svibnja 2013. većinom glasova članova Upravnog odbora za predsjednika Upravnog odbora Zaklade izabran je akademik Dario Vretenar, s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zamjenikom predsjednika Upravnog odbora imenovan je prof. dr. sc. Dean Ajduković s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

S obzirom na to da su Znanstveni odbori Zaklade osnovani u 2011. godini, na kojima je počivao dotadašnji sustav vrednovanja, ukinuti izmjenama i dopunama Zakona o Zakladi iz 2012., nisu se u 2012. godini mogli otvarati novi natječaji jer za pristigle prijave projektnih prijedloga ne bi bilo moguće organizirati vrednovanje. Kako bi se stvorile formalne pretpostavke za otvaranje novih natječaja te se što prije stvorili preduvjeti za stavljanje na raspolaganje akademskoj zajednici sredstava za financiranje istraživanja, ubrzo nakon svog konstituiranja, u drugoj polovici 2013. godine Upravni odbor donio je više akata.

Upravni odbor je na svojoj 4. sjednici održanoj 25. srpnja 2013. donio Statut Hrvatske zaklade za znanost. Statutom se uređuju zakladna svrha i način njezina ostvarivanja i druga pitanja bitna za ostvarivanje zakladne svrhe kao što su tijela upravljanja i zastupanja zaklade, financiranje i financijsko poslovanje, nadzor nad radom, odgovornost u pravnom prometu, unutarnji ustroj, način donošenja i objavljivanja općih akata i odluka, tajnost podataka, ostvarivanje prava na pristup informacijama i druga važna pitanja za rad Zaklade.

Na svojoj 6. sjednici održanoj 4. i 5. rujna 2013. Upravni odbor je donio Akcijski plan raspisivanja javnih poziva za podnošenje prijava za znanstvene projekte

¹ NN 117/01, 45/09, 92/10, 78/2012.

za narednu godinu. Temeljni ciljevi Akcijskog plana su pokretanje natječaja za razvoj karijera istraživača te ravnomjeran razvoj znanstvenih područja i polja.

Upravni odbor Zaklade je na 7. sjednici održanoj 23. rujna 2013. utvrdio tekst Pravilnika o izbjegavanju sukoba interesa. Upravni odbor je tim dokumentom odredio osnovna načela prepoznavanja, utvrđivanja i reguliranja sukoba interesa u postupku vrednovanja projekata prijavljenih na natječaje Zaklade.

Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga Upravni odbor je donio na 8. sjednici održanoj 22. listopada 2013. godine. Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga namijenjen je svim sudionicima postupka vrednovanja (recenzentima, članovima stalnih odbora područja, članovima panela za vrednovanje) i predlagačima projektnih prijedloga. Taj Priručnik propisuje postupak, pravila i načela vrednovanja projektnih prijedloga prijavljenih na natječaje Zaklade. Postupak vrednovanja koji provodi Zaklada u svojoj je osnovi kompetitivan, uključuje usporedbu projekata prijavljenih na pojedini natječaj vodeći računa o uvjetima natječaja i zadovoljavajućoj znanstvenoj kakvoći pojedinih prijedloga, kao i o uravnoteženom razvoju znanstvenih područja i polja u Republici Hrvatskoj.

Za programe Zaklade u 2013. godini u Državnom proračunu Republike Hrvatske bilo je osigurano oko 40.000.000 kuna, a za isto razdoblje Zaklada je raspolagala programskim sredstvima u iznosu od 10.000.000 kuna, što je ukupno činilo proračun za programe Zaklade u 2013. godini od 50.000.000 kuna.

1. listopada 2013. godine raspisani su natječaji za programe Istraživački projekti i Uspostavni istraživački projekti. Cilj programa Istraživački projekti je stvaranje novog i unaprjeđenje postojećeg znanja. Programom se financiraju temeljna istraživanjima koja unapređuju znanje o određenom području i koja su usmjerena na bolje razumijevanje predmeta istraživanja te primijenjena istraživanja koja su usmjerena na postignuća novih znanja i na ostvarivanje praktičnog cilja. Cilj programa Uspostavni istraživački projekti je uspostava samostalnih istraživačkih karijera mladih znanstvenika te se programom omogućava uspostava laboratorija i/ili istraživačke skupine.

Hrvatska zaklada za znanost je osim ovih natječaja raspisala 16. rujna 2013. godine natječaj AbbVie-HRZZ nagrada za izvrsne mlade znanstvenike u polju farmacije". Taj je natječaj raspisan na temelju Ugovora o donaciji sklopljenog između Hrvatske zaklade za znanost i farmaceutske tvrtke AbbVie. Hrvatska zaklada za znanost i AbbVie zaključili su Ugovor o donaciji u iznosu od 50.000 kn radi otvaranja

natječaja koji će omogućiti financiranje jednog projekta izvrsnog mladog znanstvenika u trajanju od 12 mjeseci.

U tekstu izvješća bit će detaljnije prikazane aktivnosti Zaklade u 2013. godini prije konstituiranja novog Upravnog odbora Zaklade, kao i aktivnosti nakon konstituiranja Upravnog odbora u svibnju 2013. godine.

akademik Dario Vretenar
predsjednik Upravnog odbora

ZAKLADA U 2013. GODINI

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost u srpnju 2012. godine mandat članova je završio 6 mjeseci nakon donošenja navedenog Zakona, točnije 13. siječnja 2013. godine. Također, prema tom Zakonu, tijela Zaklade su Upravni odbor, koji sukladno izmjenama Zakona o Zakladi broji 7 članova i izvršni direktor. Izmjene i dopune Zakona predviđjele su imenovanje novih članova Upravnog odbora.

Upravni odbor

Članove Upravnog odbora Zaklade, sukladno Zakonu o zakladi, imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske iz redova vrhunskih znanstvenika, osobito onih koji imaju svjetski priznate znanstvene radove i rezultate, vodeći računa o zastupljenosti svih znanstvenih područja. Kandidate za članove Upravnog odbora Zaklade Vlada Republike Hrvatske utvrđuje na temelju prijedloga koje podnose znanstveni instituti, Rektorski zbor, sveučilišni senati, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatska gospodarska komora, udruge poslodavaca, nacionalno vijeće za područje znanosti te znanstvenici i članovi akademske zajednice na temelju javno objavljenog poziva za predlaganje kandidata koji objavljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Sukladno članku 16. stavak 2. Zakona o Zakladi, mandat članovima Upravnog odbora Zaklade prestaje danom imenovanja novih članova. Stoga je 19. travnja, na temelju navedenih izmjena i dopuna Zakona o Zakladi, Hrvatski sabor na svojoj 4. sjednici razriješio akademika Ivicu Kostovića, predsjednika Upravnog odbora, prof. dr. sc. Iliju Živkovića, zamjenika predsjednika, Davora Majetića, zamjenika predsjednika, te članove Upravnog odbora: prof. dr. sc. Georga Dreznera, prof. dr. sc. Stipana Jonjića, dr. sc. Mirjanu Maksić, prof. dr. sc. Ljiljanu Marks, dr. sc. Vladimiru Vađić i akademika Mirka Zelića. Hrvatski sabor je potom na temelju prijedloga kandidata koje je predložila Vlada Republike Hrvatske imenovao članove novog saziva Upravnog odbora: akademika Daria Vretenara (na prijedlog Sveučilišta u Zagrebu), prof. dr. sc. Dragana Poljaka (na prijedlog Sveučilišta u Splitu), prof. dr. sc. Stipana Jonjića (na prijedlog Sveučilišta u

Rijeci), akademika Pavla Rudana (na prijedlog Instituta za antropologiju), prof. dr. sc. Deana Ajdukovića (na prijedlog Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i skupine znanstvenika), prof. dr. sc. Ljiljanu Marks (na prijedlog Instituta za etnologiju i folkloristiku, Hrvatskog instituta za povijest, Instituta za arheologiju i Instituta za fiziku) te dr. sc. Smiljanu Goretu Ban (na prijedlog Instituta za poljoprivredu i turizam, Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša i Poljoprivrednog instituta Osijek).

Na temelju izmjena i dopuna Zakona o Zakladi članovi Upravnog odbora Zaklade u novom sazivu biraju između sebe predsjednika i zamjenika predsjednika Upravnog odbora Zaklade i to većinom glasova ukupnog broja članova. Na konstituirajućoj sjednici održanoj 8. svibnja većinom glasova članova Upravnog odbora za predsjednika Upravnog odbora Zaklade izabran je akademik Dario Vretenar s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zamjenikom predsjednika Upravnog odbora imenovan je prof. dr. sc. Dean Ajduković s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U 2013. godini Upravni odbor održao je 16 sjednica, od čega 12 sjednica uživo te 4 elektroničke. Dnevni redovi sjednica nalaze se u prilogu ovog izvješća (Prilog 7.).

Znanstveni odbori

Zakonom o Zakladi iz 2010. godine² zadana struktura znanstvenih odbora pretpostavljala je sastav od pet članova za svaki znanstveni odbor i to: dva znanstvenika zaposlena u hrvatskim znanstvenim ustanovama koji imaju državljanstvo Republike Hrvatske i djeluju na području Republike Hrvatske, jednog znanstvenika koji je zaposlen u ustanovi izvan Republike Hrvatske i koji djeluje izvan Republike Hrvatske a ima državljanstvo Republike Hrvatske te dva znanstvenika zaposlena u ustanovama izvan Republike Hrvatske koji djeluju izvan Republike Hrvatske i nemaju državljanstvo Republike Hrvatske. Svaki znanstveni odbor imao je svojeg koordinatora kojeg je imenovao Upravni odbor Zaklade između znanstvenika s hrvatskim državljanstvom koji su zaposleni u hrvatskim znanstvenim ustanovama.

Za izbor i imenovanje članova znanstvenih odbora Upravni odbor raspisao je 5. siječnja 2011. godine međunarodni javni natječaj. Znanstveni odbori Zaklade konstituirani su krajem ožujka i početkom travnja 2011. godine, kada su započeli sa svojim radom te su provodili postupak vrednovanja svih zaprimljenih projektnih prijedloga.

² NN 92/10.

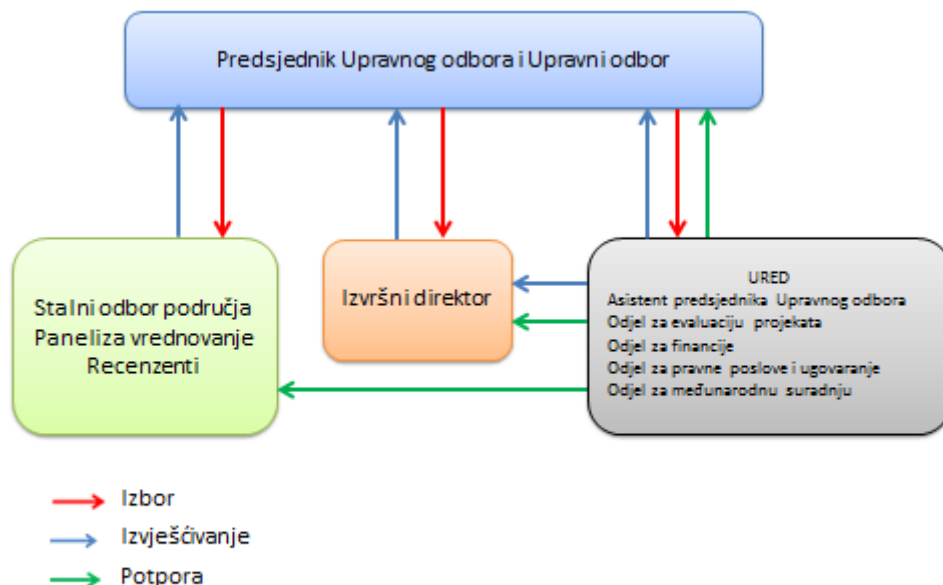
Izvršni direktor

Sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost izvršni direktor Zaklade je biran na temelju javnog natječaja na mandat od pet godina. Izvršnog direktora Zaklade imenuje i razrješava Upravni odbor.

Godine 2011. izvršnom direktoricom Zaklade imenovana je dr. sc. Lovorka Barać Lauc. Na temelju Zakona o Zakladi Upravni odbor novog saziva dužan je imenovati izvršnog direktora kako je to predviđeno Zakonom o Zakladi pa je u studenom 2013. godine raspisan javni natječaj za izvršnog direktora. Na 12. sjednici održanoj 27. prosinca Upravni je odbor odlučio na razdoblje od pet godina imenovati dr. sc. Hrvoja Matakovića za izvršnog direktora Hrvatske zaklade za znanost koji će početi raditi u veljači 2014. godine.

Administracija

Na dan 31. prosinca u Zakladi je bilo zaposleno ukupno 17 djelatnika. Djelatnici su raspoređeni u četiri odjela i to: Odjel za evaluaciju, Odjel za financije, Odjel za pravne poslove i ugovaranje i Odjel za međunarodnu suradnju. Administrativno-tehničku pomoć predsjedniku Upravnog odbora i organizaciju rada Upravnog odbora osigurava asistent predsjednika Upravnog odbora. U Zakladi je zaposlen i jedan administrator. U poslovima iz područja stručnih službi Zaklada surađuje s knjigovodstvenim servisom i informatičkom tvrtkom.

Slika 1. Organizacijska struktura

TEMELJNI AKTI ZAKLADE

U srpnju 2012. godine Hrvatski sabor je treći put izmijenio i dopunio Zakon o Zakladi te je u 2013. godini otpočela implementacija novih zakonskih odredbi. Na temelju izmjena i dopuna Zakona o Zakladi u 2013. godini izmijenjen je i dopunjen niz temeljnih akata Zaklade. Upravni odbor je prilagodbi pravne regulative pristupio odmah nakon imenovanja kako bi Zaklada uspostavila temelje za nastavak rada i otvaranje novih natječaja u jesen 2013. godine.

Statut

Upravni odbor je na svojoj 4. sjednici dana 25. srpnja 2013. donio Statut Hrvatske zaklade za znanost. Statutom se uređuju zakladna svrha, način njezina ostvarivanja i druga pitanja važna za ostvarivanje zakladne svrhe kao što su ime i sjedište, osnovna imovina, tijela upravljanja i zastupanja zaklade, financiranje i financijsko poslovanje, nadzor rada, odgovornost u pravnom prometu, unutarnji ustroj, način donošenja i objavljivanja općih akata i odluka, tajnost podataka, ostvarivanje prava na pristup informacijama, prestanak i druga važna pitanja za rad Zaklade.

Akcijski plan raspisivanja javnih poziva za podnošenje prijava za znanstvene projekte za 2013. – srpanj 2014. godine

Na svojoj 6. sjednici, održanoj 4. i 5. rujna 2013., Upravni odbor Zaklade donio je Akcijski plan raspisivanja javnih poziva za podnošenje prijava za znanstvene projekte za narednu godinu. Ciljevi Akcijskog plana su pokretanje natječaja za razvoj karijera istraživača te ravnomjeran razvoj znanstvenih područja i polja. Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, Akcijskim planom je predviđena provedba sljedećih mjera:

- 1) Definiranje programa Zaklade za 2013. i 2014. godinu i njihova proračuna,
- 2) Priprema temeljnih akata, natječajnog postupka i natječajne dokumentacije za natječaje koji će se raspisati 2013. godine,
- 3) Pokretanje natječaja u 2013. godini,
- 4) Razrada vrednovanja koje će uzeti u obzir posebnosti svih znanstvenih područja i osigurati njihov ravnomjeran razvoj i natjecanje,
- 5) Uključivanje hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u vrednovanje, postupak odlučivanja i praćenja provedbe znanstvenih projekata koje financira Zaklada.

Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, Akcijskim je planom predviđena provedba sljedećih mjera:

- 1) Definiranje programa Zaklade za 2013. i 2014. godinu i njihova proračuna,
- 2) Priprema temeljnih akata Zaklade, pravila natječajnog postupka i natječajne dokumentacije za natječaje u 2013. godini,
- 3) Pokretanje natječaja u 2013. godini,
- 4) Razrada vrednovanja koje će uzeti u obzir posebnosti svih znanstvenih područja i osigurati ravnomjeran razvoj i natjecanje,
- 5) Uključivanje hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u vrednovanje, postupak odlučivanja i praćenja provedbe znanstvenih projekata koje financira Zaklada.

Pravilnik o izbjegavanju sukoba interesa

Cjelokupni postupak dodjele sredstava Zaklade počiva na povjerenju predlagača i javnosti u sve osobe uključene u postupak vrednovanja i odlučivanja o financiranju

znanstvenih istraživanja. Stoga je sprečavanje sukoba interesa jedan od osnovnih preduvjeta osiguravanja jednakosti i nepovredivosti postupka vrednovanja. Upravni odbor Zaklade je na 7. sjednici održanoj 23. rujna 2013. utvrdio tekst Pravilnika o izbjegavanju sukoba interesa, kojim je odredio osnovna načela prepoznavanja, utvrđivanja i reguliranja sukoba interesa u postupku vrednovanja projekata prijavljenih na natječaje Zaklade. Isto su tako propisani koraci kojima se izbjegava angažiranje osoba koje bi u postupku vrednovanja i obrade prijave projekata mogle biti u sukobu interesa.

Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga

Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga Upravni odbor Zaklade donio je na 8. sjednici održanoj 22. listopada 2013. godine. Postupak vrednovanja projektnih prijedloga Zaklada temelji na načelima kakvoće, transparentnosti, jednakosti tretmana, povjerljivosti, nepristranosti te učinkovitosti i brzine.

Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga namijenjen je svim sudionicima postupka vrednovanja (recenzentima, članovima stalnih odbora područja, članovima panela za vrednovanje) i predlagačima projektnih prijedloga. Taj Priručnik propisuje postupak, pravila i načela vrednovanja projektnih prijedloga prijavljenih na natječaje Zaklade. Postupak vrednovanja koji provodi Zaklada u svojoj je osnovi kompetitivan, uključuje usporedbu projekata prijavljenih na pojedini natječaj vodeći računa o uvjetima natječaja i zadovoljavajućoj znanstvenoj kakvoći pojedinih prijedloga te o uravnoteženom razvoju znanstvenih područja i polja u Republici Hrvatskoj.

PROGRAMI ZAKLADE

U 2013. godini došlo je do iskoraka u radu Zaklade jer je izmjenama zakona upravo Zaklada postala središnja ustanova za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata. Prijašnjih godina financiranje je bilo usmjereno na Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta dok je Zaklada financirala isključivo vrlo kompetitivne projekte.

Cilj Zaklade je osigurati stabilno višegodišnje financiranje istraživačkih skupina koje se bave međunarodno i/ili nacionalno važnom znanstvenom problematikom, a svojim istraživanjima stvaraju nova ili unapređuju postojeća temeljna znanja. To u prvom redu uključuje kompetitivne istraživačke projekte iz svih znanstvenih područja čiji su voditelji međunarodno prepoznati znanstvenici, suradne znanstvene programe koji omogućuju povezivanje znanstvenih organizacija, istraživača, opreme te razvoja znanstvenih kapaciteta te uspostavne istraživačke projekte kojima se želi podržati osnivanje istraživačke skupine ili laboratorija najboljih mladih znanstvenika koji započinju samostalnu istraživačku karijeru i koje su njihove ustanove prepoznale kao buduće nositelje znanstvenog razvoja.

Zaklada je u 2013. godini raspisala tri natječaja. Dva natječaja raspisana su 1. listopada za programe Istraživački projekti i Uspostavni istraživački projekti. Prvi put je došlo do ulaganja sredstava privatne tvrtke u znanstveni razvoj mladih znanstvenika te je 16. rujna 2013. godine raspisan i natječaj AbbVie-HRZZ nagrada za izvrsne mlade znanstvenike u polju farmacije.

Za programe Zaklade u 2013. godini predviđen je proračun u iznosu od 50.000.000 kuna iz sredstava Zaklade te dodatnih 50.000 kuna koje je uložila farmaceutska tvrtka AbbVie.

ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Istraživačkim projektima je cilj stvaranje novog i unapređenje postojećeg znanja, znanstvenog istraživanja i razvojno-tehnološke aktivnosti ili primjene tih znanja i njihove uporabe. Financiraju se temeljna i primijenjena istraživanja

Hrvatska zaklada za znanost ovim programom podržava istraživačke skupine koje se bave međunarodno i/ili nacionalno važnom problematikom, a čiji su voditelji istaknuti znanstvenici s međunarodno priznatim dostignućima. Konačni je cilj stvaranje kritične mase istraživačkih skupina koje će biti konkurentne na međunarodnoj razini. Također, program Istraživački projekti potiče jačanje mentorskog kapaciteta hrvatskih znanstvenih ustanova pa se očekuje prijenos znanja uključivanjem doktorskih studenata i poslijedoktoranda u istraživanja.

Ciljevi programa

- poticanje međunarodno kompetitivnih istraživačkih skupina;
- razvoj hrvatskog znanstveno-istraživačkog prostora;
- jačanje mentorskog kapaciteta hrvatskih znanstvenih ustanova;
- poticanje izobrazbe mladih znanstvenika (doktoranada i poslijedoktoranada);
- stjecanje novih znanja koja doprinose jačanju hrvatskog gospodarstva i dobrobiti društva.

Istraživačkim projektima se financiraju temeljna i primijenjena istraživanja iz svih znanstvenih područja koja poštuju temeljna etička načela i usklađena su s pozitivnim propisima Republike Hrvatske, imaju snažnu potporu ustanove te pridonose izobrazbi hrvatskih stručnjaka, posebice doktoranada i poslijedoktoranada.

Ukupni proračun programa Istraživački projekti za 2013. godinu iznosio je 35.000.000 kn. Najveći iznos za financiranje pojedinog četverogodišnjeg istraživačkog projekta iznosio je 1.000.000 kn za projekte iz svih znanstvenih područja, osim za društvene i humanističke znanosti, za koje sredstva iznose 600.000 kn za četverogodišnji projekt. Godišnji iznos financiranja projekta iz svih znanstvenih područja ne može biti

veći od 250.000 kn, osim za projekte iz društvenih i humanističkih znanosti za koje može iznositi najviše 150.000 kn.

Ukupan iznos traženih sredstava mora odražavati stvarnu procjenu potreba projekta i biti potpuno opravdan. Članovi panela za vrednovanje procjenjivat će je li traženi iznos potpore realan, opravdan i odgovara li potrebama projekta. Svi troškovi koje podnositelj navede u financijskom planu projektnog prijedloga moraju podupirati planirano istraživanje i biti izravno vezani uz njegovo provođenje.

Prihvatljivi troškovi

- Materijalni troškovi istraživanja
- Osoblje:
 - plaća (bruto II) za zapošljavanje poslijedoktoranada
 - školarina za jednog doktoranda (najviše 20.000 kn godišnje, odnosno 10.000 kn po semestru),
 - usavršavanje za voditelja i sve suradnike.
- Oprema:
 - nova oprema,
 - nadogradnja postojeće opreme,
 - održavanje opreme.
- Diseminacija i suradnja:
 - diseminacija rezultata rada na projektu,
 - nacionalna i međunarodna suradnja,
 - odlazak na skupove, konferencije, kongrese,
 - organizacija radionica.
- Posredni troškovi (najviše 5% od ukupnog iznosa traženih sredstava isključivo ukoliko postoji dobro obrazloženje i specifikacija za njihovo korištenje)

Neprihvatljivi troškovi

- Honorari,
- Dodaci na plaću (uvećanje osnovne plaće) ili autorski honorari voditelja projekta ili suradnika,
- Naknade zaposlenima za prijevoz s posla i na posao, regres/božićnica,
- Režijski troškovi (telefon, pošta, komunalije i sl.), sredstva za čišćenje i usluge čišćenja,
- Računovodstvene usluge,

- Bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule,
- Troškovi najma prostora,
- Troškovi nabavke uredskog materijala i kopiranja (papir, registrator, olovke, kemijske, fascikli i sl.) – dopušteni su *samo u posebnim situacijama (kad se istraživanje temelji na anketama i sl.)*,
- Računalne usluge (održavanje informatičkog sustava i sl.), *osim kad je to opravdano prirodom projekta, npr. ako se projekt temelji na specifičnom softveru*)
- Trošak amortizacije.

USPOSTAVNI ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Program Uspostavni istraživački projekti Zaklada je prvi put raspisala 2007. godine pod nazivom Uspostavne potpore. Razvijen je kako bi se osiguralo ubrzavanje uspostave samostalnih istraživačkih karijera znanstvenika, čime je najuspješnije vrednovanim znanstvenicima omogućeno osnivanje istraživačkih skupina koje se bave međunarodno kompetitivnim problematikama na javnim hrvatskim sveučilištima i u znanstvenim institutima.

Program omogućuje da znanstvenici tijekom trogodišnjeg financiranja uspostave svoj laboratorij i/ili istraživačku skupinu. Pritom ustanova mora podržati rad istraživačke skupine u nastajanju te dokazati podršku skupini mladog istraživača i nakon završetka projekta koji financira Hrvatska zaklada za znanost, čime se jamči prijenos specijaliziranog znanja i uspješan razvoj stručnjaka u međunarodno kompetitivnim temama.

Ciljevi programa

- prepoznavanje i poticanje nove generacije istraživača
- uspostava samostalne istraživačke karijere voditelja projekta i njegovog istraživačke grupe
- modernizacija hrvatskog visokoobrazovnog i istraživačkog sustava
- povećanje kompetitivnosti hrvatskih istraživača u europskom istraživačkom prostoru
- razvoj novih znanja koja jačaju hrvatsko gospodarstvo i dobrobit društva

Uz snažnu potporu ustanove u kojoj provode istraživanje od voditelja projekata se očekuje da samostalno vode svoju skupinu istraživača i da su potpuno angažirani oko provođenja projekta Zaklade. Stoga se tijekom vrednovanja projektnih prijedloga procjenjuje mogu li voditelji projekata, koji su već angažirani u aktivnostima i skupinama drugih tekućih istraživanja, odvojiti bitan dio svog vremena i truda i posvetiti se usporednom vođenju projekta Zaklade.

Zaklada od matične ustanove voditelja projekata očekuje da osigura neovisnost voditelja projekta tako da on uistinu i upravlja istraživanjem i financijskim sredstvima projekta, objavljuje radove kao glavni autor te kao koautore uključuje samo osobe koje su bitno pridonijele nastanku rada, nadgleda članove istraživačke skupine te ima pristup prostoru i opremi i svim ostalim uvjetima za uspješno obavljanje istraživanja.

Ukupan proračun programa Uspostavni istraživački projekti u 2013. godini iznosio je 15.000.000 kuna. Najveće financiranje po projektu u okviru toga programa iznosi 1.000.000 kuna za istraživanja od 3 godine iz prirodnih, tehničkih, biotehničkih znanosti i biomedicine i zdravstva, te 600.000 kuna za istraživanja iz društvenih i humanističkih znanosti.

IZVANPRORAČUNSKO FINANCIRANJE

ABBVIE-HRZZ NAGRADA ZA IZVRSNE MLADE ZNANSTVENIKE U POLJU FARMACIJE

Hrvatska zaklada za znanost je pored ovih natječaja 16. rujna 2013. godine raspisala i natječaj AbbVie-HRZZ nagrada za izvrsne mlade znanstvenike u polju farmacije. Taj natječaj je raspisan na temelju Ugovora o donaciji sklopljenog između Hrvatske zaklade za znanost i farmaceutske kompanije AbbVie. Ugovorom je predviđena donacija u iznosu od 50.000 kn radi otvaranja natječaja koji će omogućiti financiranje jednog jednogodišnjeg projekta. AbbVie-HRZZ nagrada se dodjeljuje izvrsnim mladim znanstvenicima za istraživanja kojima se potiče razvoj inovacija te daljnja suradnja između industrije i privatnog sektora i javnih znanstvenih ustanova u polju farmacije. Na natječaj su se mogli prijaviti mladi znanstvenici – poslijedoktorandi, odnosno viši asistenti zaposleni u javnim znanstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj.

Dr. sc. Tamara Stipčević, znanstvena suradnica u Institutu Ruđer Bošković, dobitnica je HRZZ-AbbVie nagrade za izvrsnog mladog znanstvenika u polju farmacije u iznosu od 50.000 kuna za provođenje jednogodišnjeg istraživanja pod nazivom „Novi pristup proučavanju funkcije matičnih živčanih stanica i novi farmaceutski dizajn za bolje razumijevanje autoimunih i stresom izazvanih neuropsihijatrijskih poremećaja“. Dana 27. studenog 2013. godine dr. sc. Željko Jovanović, ministar znanosti, obrazovanja i sporta, akademik Dario Vretenar, predsjednik Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost, i Ljubiša Mitof-Višurski, generalni direktor tvrtke AbbVie Adria regije i Hrvatske, mladoj su znanstvenici uručili nagradu.

Slika 2. Dodjela nagrade HRZZ-AbbVie

VREDNOVANJE

Učinkovito i neovisno znanstveno vrednovanje koje omogućuje utvrđivanje znanstvene kakvoće i prioriteta projektnih prijedloga u temelju je svih aktivnosti Zaklade. Proces vrednovanja koji provodi Zaklada u svojoj je osnovi kompetitivan, uključuje usporedbu projekata prijavljenih na pojedini natječaj vodeći računa o uvjetima natječaja, prioritetima Zaklade i znanstvenoj kakvoći projektnih prijedloga.

TEMELJNA NAČELA VREDNOVANJA

Postupak vrednovanja projektnih prijedloga koji primjenjuje Zaklada temelji se na načelima kakvoće, transparentnosti, jednakosti tretmana, povjerljivosti, nepristranosti te učinkovitosti i brzini. Tijekom 2011. godine Zaklada je, kao članica Foruma organizacija članica Europske znanstvene zaklade na temu istorazinskog vrednovanja (*ESF MO Forum on „Peer review“*), aktivno sudjelovala u izradi temeljnih načela vrednovanja (*Statement of Principles on Merit Review*) koja su usvojena na *Globalnom samitu* o znanstvenom vrednovanju održanom u Washingtonu u svibnju 2012., a osiguravaju ujednačavanje temeljnih postupaka vrednovanja na svjetskoj razini.

SUDIONICI U VREDNOVANJU

Upravni odbor Hrvatske zaklade za znanost donio je Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga na 8. sjednici održanoj 22. listopada 2013. godine. U Priručniku za vrednovanje projektnih prijedloga detaljno je pojašnjen postupak vrednovanja u koji su, nakon prestanka rada znanstvenih odbora, uključeni novi sudionici. Postupak vrednovanja projektnih prijedloga koji provodi Zaklada temelji se na radu članova stalnih odbora područja, panela za vrednovanje i recenzenata.

Stalni odbori područja

Stalne odbore područja (u daljnjem tekstu: stalni odbori) osnovao je Upravni odbor Zaklade, a njihove su zadaće sljedeće:

- osiguravanje provođenja postupka vrednovanja projektnih prijedloga prema pravilima i rokovima koje propisuje Upravni odbor Zaklade;
- grupiranje projektnih prijedloga koji su zadovoljili administrativnu provjeru u panel-skupine;
- određivanje članova panela za vrednovanje koji će vrednovati skraćene projektne prijedloge u svakoj panel-skupini;
- nadgledanje rada panela za vrednovanje (odgovornost za obavljanje zadataka u zadanim rokovima i prema pravilima Zaklade, pregled preporuka za financiranje i rezultata vrednovanja nakon istorazinskog vrednovanja);
- davanje preporuka za financiranje Upravnom odboru Zaklade.

Paneli za vrednovanje

Panele za vrednovanje imenuju stalni odbori područja, a njihove su zadaće sljedeće:

- vrednovanje skraćenih projektnih prijedloga;
- upućivanje projektnih prijedloga na istorazinsko vrednovanje ili predlaganje neupućivanja projektnih prijedloga na istorazinsko vrednovanje (uz obrazloženja);
- predlaganje recenzenata za projektne prijedloge koji se upućuju na istorazinsko vrednovanje;
- čitanje pristiglih recenzija (svi članovi čitaju sve recenzije);
- vrednovanje i procjena opravdanosti financijskih planova, etičkih pitanja te, po potrebi, ostalih dodatnih kriterija koje je utvrdio Upravni odbor Zaklade;
- rangiranje projektnih prijedloga te preporuka za financiranje.

Paneli za vrednovanje nisu trajni, osnivaju se za svaki natječajni rok za obradu projektnih prijedloga te ovise o znanstvenim poljima iz kojih su zaprimljeni prijedlozi projekata. Broj panela za vrednovanje nije ograničen, a ovisi o broju i o znanstvenom polju zaprimljenih projektnih prijedloga.

Recenzenti

Recenzenti su neovisni inozemni stručnjaci koji vrednuju cjelovite projektne prijedloge koje su paneli za vrednovanje uputili na istorazinsko vrednovanje. U posebnim slučajevima, u području humanističkih znanosti, recenzenti mogu biti i domaći

znanstvenici. Recenzenti procjenjuju projekte prema unaprijed utvrđenim kriterijima na Obrascu za vrednovanje. U okviru jednog natječajnog roka jedan je recenzent, u pravilu, zadužen za vrednovanje jednog projektnog prijedloga.

Recenzente predlažu paneli za vrednovanje, a njihov identitet je tajan i poznat isključivo Uredu Zaklade. Za svoj rad recenzenti ne primaju naknadu.

POSTUPAK VREDNOVANJA I ODABIRA PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Postupak prijave i vrednovanja projektnih prijedloga na natječaje Zaklade moguće je isključivo elektronički, putem sustava za elektroničku prijavu projekata (<http://epp.hrzz.hr/>). Cilj je ubrzati i olakšati prijavu projektnog prijedloga, kao i kasnije administriranje i provođenje postupka vrednovanja koje se u svim fazama provodi isključivo elektronički.

Postupak vrednovanja koji provodi Hrvatska zaklada za znanost sastoji se od sljedećih koraka:

1) Objava natječaja

Sukladno Zakonu o Zakladi potpore Zaklade dodjeljuju se isključivo na temelju javnih natječaja koji se objavljuju na mrežnim stranicama Zaklade.

2) Zaprimanje projektnih prijedloga

Projektni prijedlozi zaprimaju se isključivo nakon objave određenog natječaja, na službenim obrascima Zaklade i na način propisan natječajem. Prilikom prijave projektnog prijedloga predlagači biraju znanstveno područje prijave u koje njihov projektni prijedlog pripada.

3) Administrativna provjera

Administrativna provjera svih zaprimljenih projektnih prijedloga započinje nakon isteka roka za prijavu na natječaj, a provodi je Ured Zaklade. Administrativna provjera podrazumijeva pregled prijavne dokumentacije uz ispunjavanje odgovarajućeg protokola za administrativni pregled prijave. Protokoli za administrativni pregled prijave dostupni

su predlagačima istodobno s objavom natječaja. Projektni prijedlozi koji nisu zadovoljili administrativni pregled ne upućuju se u daljnji postupak vrednovanja, o čemu se obavještavaju predlagatelji.

4) Grupiranje projektnih prijedloga

Svi projektni prijedlozi koji zadovoljavaju administrativnu provjeru upućuju se u daljnji postupak vrednovanja grupiranjem prema znanstvenim područjima u okviru kojih su ih predlagatelji prijavili. Osnovne informacije o svim projektnim prijedlozima u okviru jednog znanstvenog područja Ured Zaklade prosljeđuje odgovarajućem stalnom odboru područja. Sve projektne prijedloge prijavljene u isto znanstveno područje stalni odbor područja grupira u panele te za svaki panel određuju članovi panela za vrednovanje.

5) Prvi krug vrednovanja – vrednovanje skraćenog projektnog prijedloga

U prvom koraku vrednovanja paneli za vrednovanje vrednuju skraćene projektne prijedloge koji su im dodijeljeni, nakon čega donose odluku o upućivanju projektnih prijedloga u postupak istorazinskog vrednovanja. Vrednovanje skraćenog projektnog prijedloga je elektronički, prema unaprijed utvrđenim kriterijima, na obrascima za vrednovanje skraćenih projektnih prijedloga koje je utvrdio Upravni odbor. Obrasci za vrednovanje skraćenih projektnih prijedloga dostupni su istodobno s objavom natječaja.

Odluka o upućivanju projektnih prijedloga u drugi krug vrednovanja donosi se na sastanku. Ako članovi panela za vrednovanje procijene da projektni prijedlog treba uputiti u drugi krug vrednovanja (istorazinsko vrednovanje), predlažu recenzente i prijedlog se odmah upućuje u daljnji postupak, o čemu se šalje obavijest predlagačima. Ako članovi panela ne preporuče upućivanje projektnog prijedloga u drugi krug vrednovanja, pismeno obrazlažu zašto se projektni prijedlog ne upućuje u daljnji postupak. Odluku o neupućivanju projektnog prijedloga u daljnji postupak vrednovanja donosi Upravni odbor Zaklade, a obavijest o tome, uz obrazloženje panela za vrednovanje, šalje se predlagatelju.

6) Drugi krug vrednovanja – istorazinsko vrednovanje cjelovitih projektnih prijedloga

Za svaki projektni prijedlog koji se upućuje u istorazinsko vrednovanje osiguravaju se dvije recenzije. Recenzije se šalju predlagačima po završetku cijelog postupka vrednovanja. Istorazinsko vrednovanje podrazumijeva vrednovanje cjelovitog projektnog prijedloga. Ako recenzent nakon uvida u projektni prijedlog procijeni da nije dovoljno stručan za vrednovanje projektnog prijedloga, o tome informira Zakladu te, ako je moguće, preporuči drugog stručnjaka za vrednovanje tog projektnog prijedloga.

Recenzenti vrednovanje projektnog prijedloga temelje isključivo na dokumentaciji koju su zaprimili i provode je sukladno procedurama Zaklade. Vrednovanje cjelovitog projektnog prijedloga provodi se prema unaprijed utvrđenim kriterijima na obrascima za vrednovanje cjelovitih projektnih prijedloga koje je utvrdio Upravni odbor. Obrasci za vrednovanje cjelovitih projektnih prijedloga dostupni su predlagačima istodobno s objavom natječaja. Recenzenti ne mogu međusobne komunicirati i razmjenjivati informacije.

7) Paneli za vrednovanje – završno vrednovanje

Po završetku istorazinskog vrednovanja članovi panela za vrednovanje čitaju sve recenzije, vrednuju financijski plan projektnih prijedloga, razmatraju etička pitanja i, po potrebi, dodatne kriterije koje za pojedini natječaj može utvrditi Upravni odbor. Nakon vrednovanja paneli za vrednovanje utvrđuju je li projektni prijedlog udovoljio postavljenim kriterijima te odlučuju hoće li ga preporučiti za financiranje. Panel potom rangira projektne prijedloge za koje utvrdi da su zadovoljili kriterije i dobili preporuku za financiranje.

8) Stalni odbori područja – donošenje preporuka za financiranje

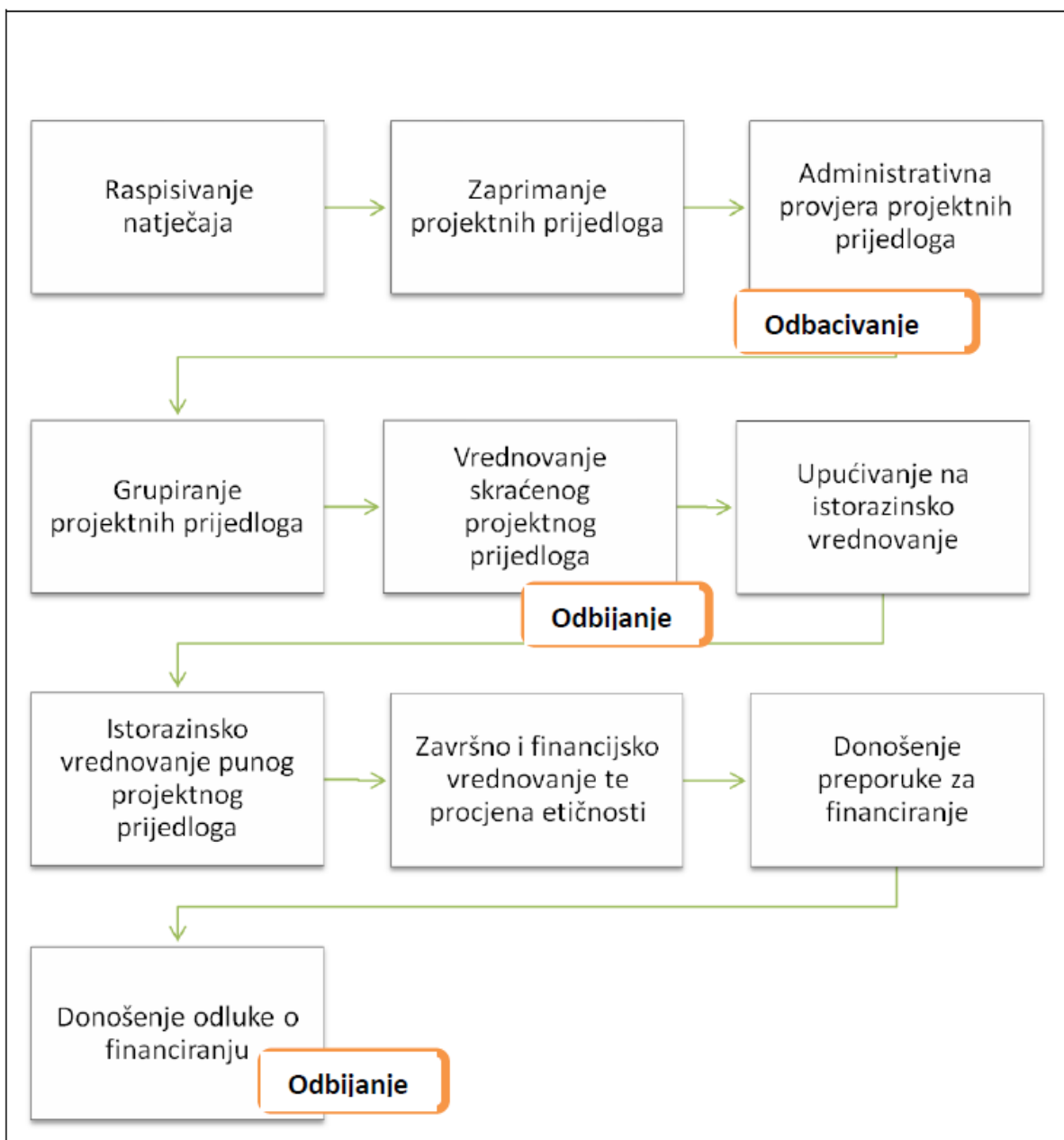
Po primitku rezultata vrednovanja i preporuka panela za vrednovanje stalni odbori područja donose preporuke za financiranje za Upravni odbor. Na sastanku stalnog odbora mogu sudjelovati koordinatori (ili drugi članovi) panela koji će obrazložiti preporuke za financiranje. Prilikom donošenja preporuka za financiranje stalni odbori područja uzimaju u obzir način provedbe postupka vrednovanja, rezultate vrednovanja, dostupnost financijskih sredstava te ujednačenost razvoja znanstvenih polja i grana u okviru znanstvenog područja.

Stalni odbori područja ne mogu mijenjati redoslijed projekata na rang-listama koje su utvrdili paneli za vrednovanje, no mogu od panela tražiti dodatna obrazloženja.

Kad stalni odbor područja u svojim preporukama odstupa od rangiranja koje je utvrdio panel za vrednovanje, mora priložiti pisano obrazloženje.

9) Odluka o financiranju

Na temelju rezultata vrednovanja i preporuka stalnog odbora područja Upravni odbor Zaklade donosi odluku o financiranju projektnih prijedloga.

Slika 3. Grafički prikaz postupka vrednovanja

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE

Kriterije za vrednovanje projektnih prijedloga u okviru određenog natječaja propisuje Upravni odbor. Kriteriji za vrednovanje prilagođavaju se pojedinačno svakom natječaju kako bi odražavali svrhu i ciljeve programa. Svi kriteriji koji će se primjenjivati u vrednovanju dostupni su istodobno s objavom natječaja.

Opći kriteriji za vrednovanje projektnih prijedloga su znanstvena kvaliteta, važnost i izvedivost istraživanja, kvaliteta predlagača i istraživačke okoline.

1) Znanstvena kvaliteta i važnost istraživanja:

- znanstvena utemeljenost projektnog prijedloga i kvaliteta istraživačkog plana;
- važnost predložene teme u odnosu na područje istraživanja;
- potencijal projektnog prijedloga da unaprijedi područje istraživanja;
- kompetitivnost projektnog prijedloga u odnosu na već postojeća istraživanja iste tematike;
- prikladnost i kompetitivnost predložene metodologije (u odnosu na najbolje u području).

2) Izvedivost projektnog prijedloga:

- jasnoća i ostvarivost postavljenih ciljeva te dobro planiranje aktivnosti koji vode ostvarenju ciljeva;
- ostvarivost istraživanja (s obzirom na planirano vrijeme, ciljeve, planirane rezultate i raspoložive resurse);
- prepoznavanje rizika i pronalazak adekvatnih rješenja;
- procjena planiranih kapaciteta za izvođenje projekta (financijska podrška, broj i kompetencije suradnika, podrška ustanove).

3) Kvaliteta predlagatelja i istraživačke okoline:

- znanstvene kompetencije predlagatelja (procjena na temelju dosadašnjih postignuća);
- kompetencije predlagatelja za upravljanje projektom;
- dosadašnji znanstveni doprinos predlagatelja i suradnika u području;
- podrška ustanove (osiguranjem odgovarajuće infrastrukture i ostalih uvjeta potrebnih za provođenje projekta).

KRITERIJI ZA ODABIR ČLANOVA PANELA ZA VREDNOVANJE I RECENZENATA

Članovi panela za vrednovanje i recenzenti odabiru se tako da se traži najbolje poklapanje između područja njihove stručnosti i teme projektnog prijedloga. Kriteriji za njihov odabir mogu se razlikovati ovisno o tipu programa i vrsti vrednovanja. Osnovni kriterij za odabir članova panela za vrednovanja i recenzenata su odgovarajuće kompetencije za procjenu projektnih prijedloga (utvrđuju se na temelju dosadašnjeg znanstveno-istraživačkog rada i postignuća) i kompetencije u području programa u okviru kojega je natječaj raspisan te neovisnost (nepostojanje sukoba interesa).

Znanstvene kompetencije su ključne u odabiru recenzenata. Međutim, u odabiru panela za vrednovanje nije nužno da stručnjak bude ekspert u svakoj pojedinačnoj temi, nego da članovi panela kao skupina imaju potrebne kompetencije za vrednovanje dodijeljenih projektnih prijedloga. Odabrat će se onaj recenzent koji ima jednake ili veće kompetencije u odnosu na predlagača čiji projektni prijedlog dobiva na vrednovanje.

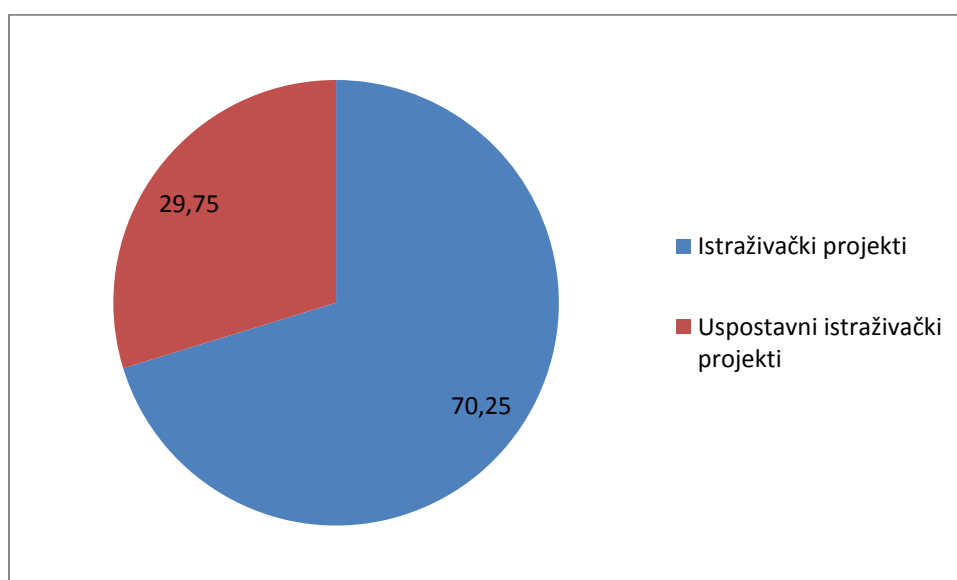
Istorazinsko vrednovanje je međunarodno. U određenim slučajevima u području humanističkih znanosti, kad za takvu odluku postoji valjan razlog, jedna recenzija može biti domaća. Osnovni kriteriji odabira recenzenata koji će provoditi vrednovanje su:

- doktorat znanosti ili druge dokazane znanstvene i stručne kompetencije vezane uz temu projektnog prijedloga;
- odgovarajuće kompetencije za procjenu projektnih prijedloga (procjenjuju se na temelju dosadašnjeg znanstveno-istraživačkog rada i postignuća) – recenzenti moraju biti stručnjaci iz teme projektnog prijedloga;
- kompetencije u području programa u okviru kojeg je natječaj raspisan;
- neovisnost (nepostojanje sukoba interesa);
- odlično znanje engleskog jezika.

PRIJAVE NA PROGRAME ZAKLADE

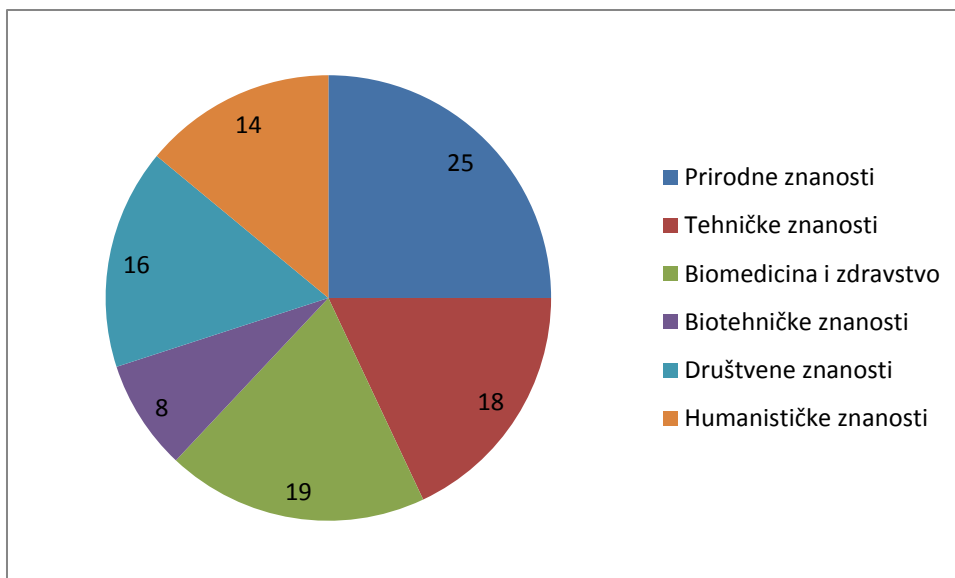
Prijave na natječaje Zaklade zaprimaju se isključivo putem elektroničkog sustava za prijavu projekata (EPP).

U 2013. godini Zaklada je na dva raspisana natječaja zaprimila 668 projektnih prijedloga. Za program Istraživački projekti zaprimljeno je 469 prijava (70,25%), a za program Ustavni istraživački projekti 199 prijava (29,75%). Postotak prijave po programima prikazan je na slici 4.

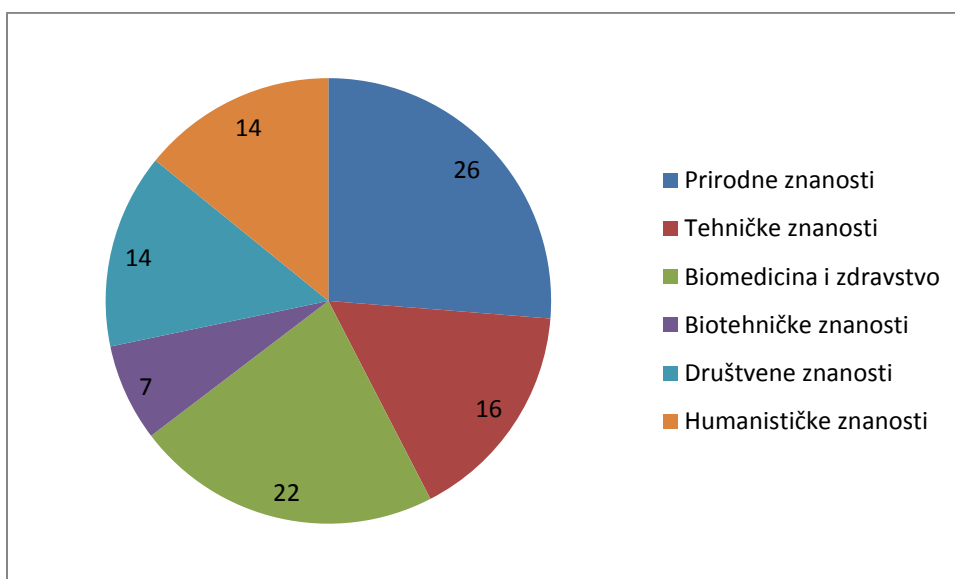
Slika 4. Postotak prijave na programe Zaklade u 2013. godini

Kao i prethodnih godina, najveći broj projektnih prijedloga zaprimljen je iz prirodnih znanosti, 168 (25%), slijedi područje biomedicine i zdravstva sa 128 prijedloga projekata, tehničke znanosti sa 120, društvene sa 108 te humanističke s 92 prijedloga projekata. Najmanji broj projektnih prijedloga zaprimljen je u području biotehničkih znanosti, 52 projektna prijedloga (Slika 5.). Postotak dominacije prijave iz područja prirodnih znanosti na natječaje u 2013. godini nešto je smanjen u odnosu na protekle godine.

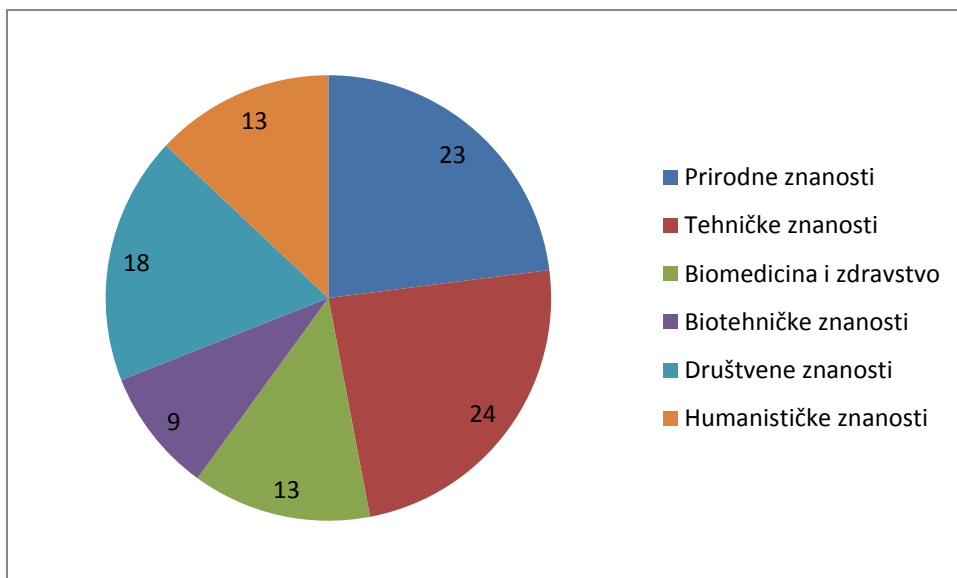
Slika 5. Zaprimljeni projektni prijedlozi po znanstvenim područjima u 2013. godini izraženi u postotcima – ukupno

Omjer zaprimljenih prijava po znanstvenim područjima u programu Istraživački projekti gotovo je identičan s omjerom u ukupnim prijavama.

Slika 6. Zaprimljeni projektni prijedlozi po znanstvenim područjima u 2013. godini izraženi u postotcima za program Istraživački projekti

Manja su odstupanja od omjera kod ukupnog broj prijava zamjetna u programu Uspostavni istraživački projekti, u kojem je najviše prijava došlo iz tehničkog područja.

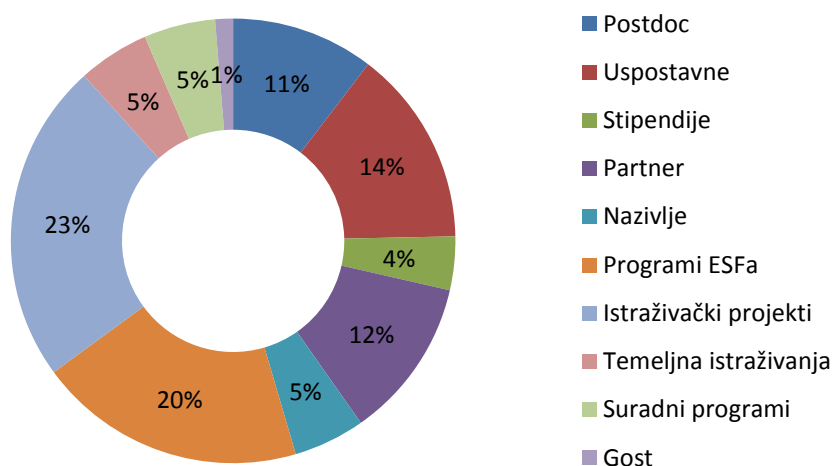

Slika 7. Zaprimljeni projektni prijedlozi po znanstvenim područjima u 2013. godini izraženi u postotcima za program Uspostavni istraživački projekti

PROJEKTI ZAKLADE

U 2013. godini Ured Zaklade vodio je 80 projekata u ukupnoj vrijednosti od 46.891.395,03 kuna. Zadaće ureda Zaklade su omogućavanje komunikacije između istraživača – voditelja projekata te vrednovatelja i Upravnog odbora. Pritom, identitet je vrednovatelja za projekte Zaklade tajan.

Projekti Zaklade u 2013. godini financirani su u 9 programa Zaklade i 3 međunarodna programa, točnije programa u kojima je Zaklada financirala uspješno ocijenjene projekte hrvatskih znanstvenika prijavljenih na natječaje Europske znanstvene zaklade (*European Science Foundation*) čije su članice Zaklada i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Slika 8. Financirani projekti u 2013. godini po programima, u postotcima

Iz slike je vidljivo da je najveći broj projekata u programima Zaklade (Istraživački projekti), programu Uspostavni projekti i programu Partnerstvo u istraživanjima. Navedeni programi su među financijski najvećim instrumentima kojima se financiraju trogodišnji projekti, a između ostalih troškova omogućuju i zapošljavanje mladih istraživača (doktoranada i poslijedoktoranada). Radi se o programima koji su uz određene izmjene objavljeni i u 2013. godini, odnosno, planiraju se otvoriti 2014. godine.

Praćenje i nadgledanje financiranih projekata vrši se na nekoliko razina i načina. Odgovornost voditelja projekta za pravilnu provedbu projekta koncept je na kojem počiva upravljanje projektima. Financijsko praćenje projekata provodi se u uredu Zaklade čija je zadaća praćenje troškova u skladu s ugovorenim financijskim planom projekta. Druga

razina financijskog praćenja jesu revizorska izvješća koja se nakon 18 mjeseci trajanja projekta podnose Zakladi. Sva neutrošena ili nenamjenski utrošena sredstva s projekata Zaklade vraćaju se na račun Zaklade. Praćenje napredovanja u provedbi radnog plana zadaća je stručnih odbora za vrednovanje kojega čine vrednovatelji, hrvatski znanstvenici koji nisu u sukobu interesa s financiranim projektom. Vrednovatelji ocjenjuju izvješća projekta koje podnose voditelji projekta, prema zadanim kriterijima, i obrazlažu svoje prijedloge za poboljšanje projekta. Projekt se nastavlja financirati jedino ukoliko ima jasnu, pozitivnu preporuku stručnih vrednovatelja. U ovom dijelu praćenja projekta, ured Zaklade ima ulogu organizacije, podrške i tehničke pomoći.

Uz navedeno, Ured Zaklade pruža svakodnevnu podršku voditeljima projekta kako bi se projekti odvijali u skladu s pravilima Zaklade. Ukoliko tijekom provedbe projekta dođe do izmjene projekta ili potrebe za mijenjanjem financijskog plana, ured Zaklade prikuplja potrebna mišljenja i preporuke kako bi se razmotrio prijedlog voditelja projekta. Upravni odbor donosi odluku o prihvaćanju predloženih izmjena temeljem mišljenja stručnih vrednovatelja.

U 2013. godini, s obzirom na očekivano povećanje broja projekata koje će Zaklada financirati i voditi, izrađen je projekt informatičkog rješenja koje će omogućiti lakšu, isključivo elektroničku prijavu projekata kao i praćenje projektnih prijedloga. Navedeno informatičko rješenje (EPP sustav) omogućit će lakše praćenje podataka kao i povezivanje osnovnih podataka s nacionalnom prijavnom bazom projekata.

U nastavku se daje presjek postojećih programa HRZZ te detaljniji prikaz nekih projekata koji se u okviru tih programa provode uz potporu Zaklade.

PROGRAM „ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI“

Hrvatska zaklada za znanost objavila je ovaj natječaj kako bi podržala istraživačke skupine koje se bave međunarodno kompetitivnom problematikom, a čiji su voditelji dosadašnjim postignućima znanstveno prepoznatljivi. Cilj je stvaranje kritične mase istraživačkih skupina koje će biti konkurentne na međunarodnoj razini. Istraživanja su se financirala unutar prioritarnih tema i imaju izravnu praktičnu i primjenjivu vrijednost.

Hrvatska nematerijalna kulturna baština, društveni identiteti i vrijednosti

Voditelj projekta:

dr. sc. Tvrтко Zebec

Institut za etnologiju i folkloristiku

Jedan od ciljeva projekta jest i da se Institut za etnologiju i folkloristiku potvrdi kao međunarodni centar izvrsnosti na području nematerijalne baštine. To podrazumijeva tehnološki razvoj institutskog dokumentacijskog centra digitalizacijom građe, izradom mrežnog sučelja i virtualnog, digitalnog repozitorija heterogenih sadržaja nematerijalne baštine.

Sporazumom dvaju ministarstava (MZOS i MK) osnovan je *Referentni centar za nematerijalnu kulturu* kao znanstveno-stručni odjel Instituta za etnologiju i folkloristiku. Postavljen je osnovni model digitalnog repozitorija te u njegovom okviru virtualna izložba "O hrvatskoj tradicijskog glazbi Međimurja i oko nje" (<http://www.arhivx.net/htgm/?virtual=show&id=1>). Postavljeno internetsko sučelje popularizira znanstvene radove o mačevnim plesovima te povezuje lokalne zajednice nositelja (<http://macevni-plesovi.org/>). U 2013. organiziran je međunarodni skup o sv. Martinu. Objavljen je zbornik kritičkih tekstova *Proizvodnja baštine* (ur. Hameršak, Pleše, Vukušić), a rezultati sudjelovanja na skupovima, bibliografija suradnika, organizacija radionica, predavanja, izložbi, ekspertiza smotri, popis terenskih istraživanja nalaze se na internetskom sučelju projekta (<http://www.ief.hr/DjelatnostiInstituta/Znanstveniprojekti/HrvatskanematerijalnakulturnabaštinaHRZZ/tabid/415/language/hr-HR/Default.aspx>).

O programu Istraživački projekti....

Financijskom podlogom ovaj projekt pružio nam je mogućnosti koje dosada (zbog slabijeg financiranja z-projekata) nismo mogli ostvariti, a neobično su važne kao tehnička podloga i uvjet uspješnog korištenja tehnoloških dostignuća i primjene suvremene elektroničke tehnologije u obradi, prezentaciji i popularizaciji nematerijalne kulture, lakšeg, bržeg i efikasnijeg povezivanja s različitim korisnicima znanstvenih usluga u zemlji kao i boljeg umrežavanja sa znanstvenicima i projektima sličnog sadržaja u Europi i svijetu. U projektu se neposredno oslanjamo na partnere

koji su uspješni u primjeni i razvoju elektroničke tehnologije koji prate europske standarde te time olakšavaju uključanje u EU fondove te povezivanje i suradnju s EU partnerima (suradnja s projektom *Europeana*). MZOS je zahvaljujući poduzetim i realiziranim aktivnostima i rezultatima projekta imenovao Institut kao predstavnika RH u europskom istraživačkom konzorciju digitalne infrastrukture za humanistiku DARIAH-ERIC. Utoliko se program HZZ-a pokazuje kao izrazito prikladan za razvoj istraživanja jer je dobra podloga za pripremu budućih projekata i povezivanje na EU razini.

PROGRAM „SURADNI ISTRAŽIVAČKI PROGRAM“

Suradni istraživački program je istraživački program koji provode sveučilišta, fakulteti i javni znanstveni instituti, a koji uključuje veći broj sadržajno povezanih znanstvenih projekata, odnosno najmanje tri istraživačke skupine od kojih najmanje dvije moraju biti iz različitih pravnih osoba. Suradni istraživački program predlaže senat sveučilišta, znanstveno-nastavno vijeće fakulteta ili znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta i drugih znanstvenih ustanova registriranih u Republici Hrvatskoj koji ujedno imenuju i voditelje programa. Cilj je potaknuti razvoj i umrežavanje istraživačkih skupina za međunarodno kompetitivne programe te stvarati preduvjete za centre izvrsnosti.

Predloženi program mora zadovoljavati mjerila izvrsnosti, dugoročnog planiranja i znanstvene suradnje te uključivati tri ili više istraživačke skupine. Program omogućuje nastavak suradnih istraživanja između javnih visokoobrazovnih ustanova unutar strateških prioriteta Zaklade. Iznimno je važno da predloženi program potiče suradnju s gospodarstvom i drugim područjima (npr. poljoprivreda, zdravstvo) i na državnoj i na razini lokalne zajednice.

Prosudba novih bioaktivnih materijala i postupaka u restaurativnoj dentalnoj medicini

Voditeljica projekta: prof. dr. sc. Zrinka Tarle

Stomatološki fakultet

Sveučilište u Zagrebu

Temelj programa su ispitivanja svojstava kompozitnih materijala, silorana, stakleno ionomernih cemenata i giomera. Ključni dio istraživanja odnosi se na istraživanja kompozitnih materijala na bazi amorfnog kalcijevog fosfata. Planira se daljnji razvoj bioaktivnih kompozitnih materijala koji promjenom uvjeta u mikrookolišu karijesne lezije dovode do remineralizacije. Njihova aktivna komponenta je amorfni kalcijev fosfat, direktni prekursor kristala hidroksilapatita, osnovnog građivnog kristala zuba.

Izniman napredak napravljen je u poboljšanju sastava restaurativnih materijala te ostvarivanju dobrih fizičkih/mehaničkih svojstava, međutim problem polimerizacijskog skupljanja i

posljedičnog stresa te bioaktivnost materijala predmet su recentnih studija. Postupkom laserske interferometrije uspoređivat će se promjena volumena materijala tijekom i nakon polimerizacije. Predloženi program predstavlja sustavno istraživanje procesa kod različitih novih, bioaktivnih dentalnih materijala koristeći moderne komplementarne tehnike, a dobiveni rezultati postaju nezaobilazni čimbenici u razvoju postupaka i njihovoj kliničkoj primjeni. Ova istraživanja dat će novi uvid u postojeće poznavanje kompleksnih heterogenih sustava kakvi su dentalni materijali.

Optički mikroskop i Vickersova piramida upotrijebit će se za mjerenje mikrotvrdoće materijala i, uz postavljanje digitalnog holografskog mikroskopa, za ispitivanje homogenosti materijala. Impedancijska spektroskopija i termički stimulirana struja su postupci kojima se nadopunjuju istraživanja stabilnosti dentalnih materijala ispitujući ovisnost električnih/dielektričnih svojstava o promjenama u nano/mikrostrukтури dentalnih materijala.

Drugi dio istraživanja obuhvatio bi razvoj i procjenu učinka novih izvora svjetlosti za izbjeljivanje zubi. Sredstava za izbjeljivanje aktivirat će se različitim izvorima svjetlosti, a promatrat će se površinske promjene cakline i dentina, mikromorfologija i mikrotvrdoća, promjene u kemijskoj strukturi tvrdih zubnih tkiva, promjena boje zuba, te potencijalni genotoksični učinak sredstva za izbjeljivanje.

Rezultati...

Kao najvažniji konkretni rezultat projekta pokazat ćemo da istražujući dinamičke procese i električna svojstva možemo odrediti promjene u strukturi i na taj način pridonijeti optimizaciji sastava kompozita temeljenih na amorfnom kalcijevom fosfatu (ACP) kako bi se pronašao materijal sa smanjenom apsorpcijom vode koji zadržava remineralizacijska svojstva. Do sada su provedena su detaljna ispitivanja svojstava bioaktivnih kompozitnih materijala temeljenih na amorfnom kalcijevom fosfatu s potencijalom remineralizacije karijesnih lezija zuba. Dobiveni rezultati ukazuju da smo uspjeli dobiti materijale visokog stupnja polimerizacije i smanjenog polimerizacijskog skupljanja što je iznimno bitno svojstvo koje utječe na biokompatibilnost te fizičko-mehanička svojstva materijala.

Napravljena su i detaljna istraživanja „bulk fill“ kompozita koji predstavljaju najnoviji pristup radu s kompozitnim materijalima. Završena su ispitivanja učinka novih izvora svjetlosti za izbjeljivanje zubi: LED 405, OLED, fokusirani i nefokusirani femtosekundni laser te je evaluiran porast temperature zuba, utjecaj na promjenu boje, mikrotvrdoću zubnih tkiva te potencijalan genotoksični učinak.

PROGRAM PARTNERSTVO U ISTRAŽIVANJIMA

Program Partnerstvo u istraživanjima ima za cilj privući ulaganja u istraživanja hrvatskih sveučilišta, javnih instituta i drugih znanstvenih ustanovama, u prvom redu iz industrije i poduzetništva, ali i drugih vanjskih izvora koji nisu financirani iz Državnog proračuna. Pritom se nastoji potaknuti hrvatsku akademsku zajednicu, odnosno industriju i poduzetništvo, na obrazovanje pojedinaca u svrhu stjecanja najviše razine akademskih kompetencija koji će služiti ne samo znanstvenim istraživanjima, nego i razvitku gospodarstva, posebno razvijanje privrednih grana koje se temelje na visokoj tehnologiji.

Jedan od temeljnih ciljeva programa je povećati izvanproračunski udio ulaganja u znanstvena istraživanja na načelima javnog i privatnog partnerstva. Program podupire relevantna znanstvena istraživanja, koja mogu ubrzati razvoj novih i postojećih poduzeća te nastoji privući one predstavnike industrije i poduzetništva koji će značajno doprinijeti ekonomskom i tehnologijskom razvoju Republike Hrvatske. Također, program će unaprijediti mogućnost za obrazovanje i razvoj, kako na visokoškolskim institucijama, tako i u industriji i poduzetništvu.

Do konca 2013. Ovim programom privučeno je oko 7 milijuna kuna iz gospodarstva i inozemnih ustanova za potrebe provođenja istraživanja na hrvatskim javnim znanstvenim ustanovama.

Nanostrukturirani i funkcionalni polimerni materijali (NanFun)

Voditelj projekta:

dr. sc. Ante Jukić

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

U okviru projekta *NanFun* istraženi su i razvijeni postupci pripreme kao i metodologija karakterizacije nanokompozitnih materijala na osnovi metakrilatnih i funkcionalnih polimera i višestjenčanih ugljikovih nanocijevi. Kako bi se postigla mješljivost sastavnica na molekularnoj razini, a time i homogena struktura polimernog nanokompozita provedeno je kemijsko modificiranje ugljikovih nanocijevi različitim funkcionalnim skupinama. Dobiveni su materijali poboljšanih i prestižnih svojstava za ciljano područje primjene. Time je ostvaren jedan od glavnih ciljeva – da se stekne vlastito znanstveno i tehnološko znanje (*know-how*) o proizvodnji i karakterizaciji nanostrukturiranih i funkcionalnih polimernih materijala za posebne primjene u energetici i proizvodnji električnih vozila. Nadalje, ustanovljene su funkcijske međuovisnosti između reakcijsko-procesnih uvjeta i procedura pripreme, sastava i strukture, te primjenskih svojstava koje omogućuju kreiranje nanostrukturiranih i funkcionalnih polimernih materijala željenih svojstava.

Stečene spoznaje i iskustvo čine tehnologijsko znanje bitno za unaprjeđenje proizvoda kao i odabir i usvajanje novih tehnologija.

Na temelju dobivenih rezultata moguća su i inovativna rješenja za dobivanje prestižnih materijala odabranih nanostrukturiranih i funkcionalnih polimernih sustava, bilo kao konstrukcijskih materijala

poboljšanih mehaničkih i triboloških svojstava, toplinske i električne vodljivosti, kao i tankih i laganih prevlaka sa svojstvima visoke učinkovitosti prigušivanja zvuka i vibracija.

O suradnji sa partnerskom ustanovom...

Suradnja Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije (FKIT) Sveučilišta u Zagrebu s KONČAR - Institutom za elektrotehniku (Institut) započela je početkom 2008. godine na inicijativu tadašnjeg predsjednika uprave Instituta, prof. dr. sc. Stjepana Cara. Sa strane Fakulteta inicijativu je podržao tadašnji dekan, prof. dr. sc. Antun Glasnović. Nakon nekoliko sudjelovanja na ciljanim konferencijama (Nanotechnology, Materials and New Production 2008. u Helsinkiju, Nanotech 2008. u Copenhagenu) i popratnih rasprava osmislili smo originalni projekt koji ima znanstveno-istraživački temelj i moguću primjenu za koju je Institut bio vrlo zainteresiran, a kojeg smo zatim prijavili na natječaj „Partnerstvo u temeljnim istraživanjima“ Hrvatske zaklade za znanost. Projekt je odlično ocijenjen od recenzenata i njegova izvedba krenula je od travnja 2010.

Posebna je vrijednost projekta obrazovanje i usavršavanje mladih znanstvenika (stručnjaka) u području nanostrukturiranih i funkcionalnih materijala, koji sada mogu biti samostalni nosioci znanstvenih i industrijskih projekata istraživanja i razvoja, ili primjereno voditi suradnju javnih znanstveno-istraživačkih i industrijskih dionika.

Ostvareni rezultati...

Konkretni rezultat projekta su originalni materijali koji pokazuju učinak prigušivanja zvuka (iskazan faktorom gubitka prema industrijskoj normi, pri frekvenciji od 200 Hz i za debljinu polimernog sloja od oko 3 mm, što odgovara $0,22 \text{ g/cm}^2$) usporediv i veći od dostupnih komercijalnih proizvoda. Osmišljeni su i razvijeni procesi i procedure njihove pripreve, ex situ metodom iz otopine polimera, ali i in situ metodom radikalske kopolimerizacije. Također su razvijene i potvrđene metode uspješne kemijske funkcionalizacije ugljikovih nanocijevi čime se omogućuje optimiranje molekulskih međudjelovanja u kompozitnim sustavima

Uz prethodno navedene rezultate ostvarena znanstvena istraživanja provedena su u znatno većem obimu, posebno u eksperimentalnom dijelu (funkcionalizacije ugljikovih nanocijevi, pokusi kopolimerizacije više monomernih sustava, šira karakterizacija); omogućeno je obrazovanje i usavršavanje većeg broja mladih znanstvenika (4 znanstvena novaka i 2 disertacije, 10 diplomskih i 4 završna rada studenata, laboratorijske vježbe iz inženjerstva materijala) u suvremenom i atraktivnom području nanostrukturiranih i funkcionalnih polimernih materijala; omogućeno je sudjelovanje mladih znanstvenika na većem broju

znanstvenih skupova, kao i ljetnim školama posvećenima nanotehnologiji i nanoznanosti te je ostvarena veća i obimnija suradnja s industrijskim partnerom, zbog naglašene i potrebne interdisciplinarnosti i sa učešćem drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (FER, FSB), što je dovelo i do brojnih novih zajedničkih istraživačkih inicijativa (predložen EU FP7 projekt HydroWIND, predložen BICRO projekt, prijedlog za centar izvrsnosti, novi projekti HRZZ...).

Projekt: Istraživanje etiologije, epidemiologije, dijagnostike i liječenja bolesnika sa sindromom prostatitisa

Voditeljica projekta: prof. dr. sc. Višnja Škerk

Klinika za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević s partnerskom ustanovom Pliva Hrvatska

Sindrom prostatitisa (SP) najčešći je urološki problem u muškaraca mlađih od 50 godina i treći najčešći urološki problem u starijih muškaraca. Prevalencija SP je približno 10% u muškaraca u dobi od 24-74 godina. SP utječe na kvalitetu života bolesnika u jednakoj mjeri kao bolest koronarnih arterija ili Chronova bolest. U jednakoj mjeri utječe na zdravlje bolesnika kao šećerna bolest ili kongestivno srčano zatajenje. U SP postoji niz nepoznanica koje treba istražiti. To je prije svega etiologija pojedinih kategorija unutar SP i značenje „neuobičajenih“ uzročnika.

Ovaj multi- i interdisciplinarni projekt, zahvaljujući Hrvatskoj zakladi za znanost, okupio je vodeće hrvatske stručnjake i znanstvenike iz problematike prostatitisa, te aktivno uključio mlade istraživače i ostvario planove za njihovu edukaciju i napredovanje. U okviru ovog projekta obranjena je jedna doktorska disertacija, prihvaćene su 4 teme doktorskih disertacija i u izradi je još jedna tema doktorske disertacije. Nove ideje i pristupi u dijagnostici i liječenju prostatitisa predloženi su u skladu s novim pristupima u kliničkim istraživanjima u biomedicini, biotehnologiji i farmaceutici te su predložene nove smjernice u liječenju SP. Ostvarena je sustavna izobrazba i edukacija šireg kruga stručnjaka i znanstvenika na problematici SP. Ostvarena je uspješna suradnja s našom strateški važnom farmaceutskom kompanijom (Pliva Hrvatska, d.o.o.) kao partnerom, a rezultati ovog projekta će u dugoročnim ciljevima utjecati i na razvoj novih generičkih lijekova i indikacija za primjenu novih doza postojećih lijekova. U izradbi je zajednički strateški plan istraživanja Klinike za infektivne bolesti i Plive (Teva grupa). Postignuta je suradnja i s četiri vrhunske zdravstvene i znanstvene institucije u Republici Hrvatskoj, a svi partneri, uključujući i partnere iz privrede surađivali su i nastaviti će surađivati na projektom predloženoj problematici u budućim projektima. Postignut je transfer znanja i tehnologije između partnerskih institucija.

Kao rezultat projekta izrađene su **Osnovne smjernice za liječenje prostatitisa³**.

VREDNOVATELJI ZAKLADE

Za potrebe praćenja periodičnih i završnih izvješća u 2013. godini u rad Zaklade uključeno je 34 vrednovatelja, hrvatskih znanstvenika. Praćenje periodičnih i završnih izvješća uključuje ocjenjivanje po zadanim kriterijima te pisanje općeg osvrta o projektu. Izvješća o napredovanju na projektu podnose se nakon svakih 6 mjeseci, odnosno godinu dana za trogodišnje projekte. Ova izvješća i njihovo vrednovanje važan su element praćenja projekata ali i sustava kontrole kvalitete samih programa Zaklade, jer voditelj projekta dobiva stručno mišljenje o provedbi projekta kao i mogućnosti njegovog unaprjeđenja dok Zaklada dobiva povratnu (ex post) informaciju o kvaliteti njenih procedura vrednovanja projektnih prijedloga te samih procedura provođenja i praćenja provođenja odobrenih projekata.

Naposljetku, vrednovatelji procjenjuje sve molbe za promjenama radnog plana i financijskog plana tijekom trajanja projekta te daju stručnu procjenu i mišljenje Upravnom odboru Zaklade koji te izmjene odobrava. Svi se projekti Zaklade odvijaju prema ugovorenom radnom i financijskom planu te se izmjene koje se javljaju tijekom trajanja projekta procjenjuju u odnosu na njihovu svrsishodnost i opravdanost u kontekstu ostvarenja projektnih ciljeva.

³ <http://www.nzzprostatitis.com.hr/index.html>

MEĐUNARODNA SURADNJA

Međunarodna suradnja jedan je od ključnih čimbenika koji jamči i unapređuje kvalitetu visoko-obrazovnih i znanstvenih ustanova, što je prepoznato u Europi, ali i u Hrvatskoj. Stoga je i Zakladi cilj jačanje međunarodne suradnje, odnosno, internacionalizacija djelovanja i programa.

SCIENCE EUROPE

Science Europe je organizacija sa sjedištem u Bruxellesu, osnovana u rujnu 2011. godine, a okuplja europske ustanove koje financiraju znanstvena istraživanja te ustanove koje provode istraživanja. Cilj je te organizacije

promovirati zajedničke interese svih ustanova članica te podupirati članice u njihovim nastojanjima da unapređuju znanstvena istraživanja u Europi, poštujući pritom interese i mišljenja znanstvenika iz svih europskih sustava. Organizacijom upravlja Opća skupština (*General Assembly*), odlučujuće tijelo koje čine predstavnici iz redova najviših tijela ustanova članica (predsjednici, generalni direktori i sl.).

Ustanove članice mogu biti ustanove koje financiraju ili provode istraživanja, a u članstvo ih bira Opća skupština po preporuci Vijeća za članstvo (*Membership Committee*). U članstvo mogu biti odabrane samo ustanove neovisne od državne politike, sa znatnim proračunom za znanstvena istraživanja koji potječe iz državnog proračuna i omogućuje ostvarivanje bitnog utjecaja na nacionalni razvoj. Trenutno, *Science Europe* ima preko 50 organizacija članica iz 26 različitih zemalja.

Na Generalnoj skupštini održanoj 16. svibnja 2013. u Bruxellesu prihvaćena je molba Hrvatske zaklade za znanost za članstvo u *Science Europe*. Ulazak Hrvatske zaklade za znanost u članstvo organizacije *Science Europe* iznimno je važan korak za razvitak znanosti u Hrvatskoj s obzirom na procese koje *Science Europe* pokreće na europskoj i svjetskoj razini.

Hrvatska zaklada za znanost punopravna je članica Europske znanstvene zaklade (*European Science Foundation - ESF*) od siječnja 2008. godine uz Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti koja je članica od siječnja 1993. godine. Dvije ustanove obvezne su ESF-u uplatiti zajedničku godišnju članarinu u iznosu od otprilike 240.000 kuna. Troškove zajedničke članarine do sada je pokrivalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Koordinacijski odbor HAZU-HRZZ

Dana 16. prosinca 2008. godine zaključen je Sporazum između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatske zaklade za znanost o zajedničkom sudjelovanju u aktivnostima Europske znanstvene zaklade kojim je, između ostaloga, radi koordinacije djelovanja u ESF-u utemeljen zajednički Koordinacijski odbor. Zadaća Koordinacijskog odbora je odlučivanje o financiranju prihvaćenih projekata na temelju provedenog vrednovanja te skrb o procjenama predloženih projekata i vrednovanju rezultata. Projekti se financiraju iz proračuna Zaklade.

Koordinacijski odbor započeo je s radom u listopadu 2008. godine, kad je održana i prva sjednica na kojoj je postignut dogovor oko potpisivanja Sporazuma o suradnji između HAZU i HRZZ-a. Članovi Koordinacijskog odbora 2011. – 2013. su:

akademik Zvonko Kusić, (HAZU), predsjednik Koordinacijskog odbora HAZU-HRZZ

akademik Ivica Kostović (HRZZ), član (od lipnja 2013. zamijenio ga je akademik Dario Vretenar)

akademik Boris Kamenar (HAZU), član (zamijenila ga je akademikinja Milena Žic-Fuchs)

akademik August Kovačec (HAZU), član

akademik Božidar Liščić (HAZU), član

prof. dr. sc. Ljiljana Marks (HRZZ), članica

dr. sc. Mirjana Maksić (HRZZ), članica (od lipnja 2013. zamijenio ju je prof. dr. sc. Stipan Jonjić).

Sudjelovanje u Stalnim odborima ESF-a

Europska znanstvena zaklada osnovana je radi promoviranja i podupiranja visokokvalitetne znanosti na europskoj razini. Djelatnosti ESF-a usmjerene su na olakšavanje pristupa velikim istraživačkim kapacitetima, otkrivanje i istraživanje novih znanstvenih sadržaja te na promicanje vrhunske znanosti na europskoj razini.

Uz Upravni odbor okosnica djelovanja u ESF-u su Stalni odbori, koji su sastavljeni od vodećih znanstvenika u pojedinim područjima, a odgovorni su za prepoznavanje znanstvenih prioriteta, osmišljavanje strategija te za razvoj plana istraživanja.

Članovi stalnih odbora iz Republike Hrvatske su:

Stalni odbor za fizikalne i inženjerske znanosti

prof. dr. sc. Mladen Žinić, Institut Ruđer Bošković, Zagreb

Stalni odbor za biološke znanosti, geoznanosti i znanosti o okolišu

dr. sc. Đurđica Ugarković, Institut Ruđer Bošković, Zagreb

Stalni odbor za humanističke znanosti

prof. dr. sc. Marko Tadić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Stalni odbor za društvene znanosti

prof. dr. sc. Arsen Bačić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Europsko medicinsko istraživačko vijeće

prof. dr. sc. Krešimir Pavelić, Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2013. godine članovi Stalnih odbora sudjelovali su na godišnjim sastancima Stalnih odbora te u vrednovanju rada hrvatskih članova Upravnih odbora Programa istraživačkih umrežavanja.

Programi i projekti Europske znanstvene zaklade

Tijekom 2013. godine Zaklada je u ESF uplatila ukupno 225.516,50 kuna za sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u 8 različitih programa istraživačkih umrežavanja, od toga 7 programa Istraživačkog umrežavanja (*RNP, Research Networking Programme*) i jedan kao umrežavanje za EUROCORES program.

Zaklada je financirala umrežavanje

ESF RNP newfocus

ESF RNP ehps-net
ESF RNP genomic resources
ESF RNP euroglyco
ESF RNP networks
ESF RNP nedimah
networking coordination 2013
ESF RNP psi-k2ESF

U 2013. godini u tijeku je bilo 12 programa od kojih 8 završava 2013. godine a ostali 2014. godine. Za sve programe tijekom 2013. godine provedeno je vrednovanje periodičnih ili završnih izvješća a o njihovom prihvaćanju odluku je donosio Koordinacijski odbor HAZU – HRZZ.

DEKLARACIJA O PRISTUPANJU EUROPSKOJ POVELJI ZA ISTRAŽIVAČE I KODEKS O ZAPOŠLJAVANJU ISTRAŽIVAČA

Povelja i Kodeks se mogu smatrati vodičima za postupanje prema načelima dobre prakse. Njihov cilj je promocija jednakih prava i obveza za istraživače u cijeloj Europi i to tako da se jasno odrede uloge, odgovornosti, zasluge istraživača s jedne strane i poslodavaca te ustanova koje financiraju znanstvena istraživanja s druge strane.

U rujnu 2011. godine Zaklada je potpisala *Deklaraciju o pristupanju Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o zapošljavanju istraživača*. Pristupanjem Povelji i Kodeksu Zaklada je prihvatila usklađivanje svojih pravila s onima ostalih europskih država, čime se omogućuje jačanje položaja mladih istraživača i izjednačavanje prava i obveza s onima koje postoje u ostalim državama potpisnicama. Tijekom 2012. godine provedene su analize rada Zaklade koje su temelj Strateškog i Akcijskog plana da bi se načela tih dokumenata primijenila i poštovala u radu Zaklade. Nakon vrednovanja tih dokumenata, Europska komisija je u svibnju 2013. godine dodijelila Zakladi pravo na uporabu loga *HR Excellence in Research*. Stjecanje priznanja *HR Excellence in Research* međunarodna je potvrda prepoznatljivih i priznatih procedura i načela.

EUROPSKO UDRUŽENJE ZNANSTVENIH MENADŽERA I ADMINISTRATIVACA – EARMA (EUROPEAN ASSOCIATION OF RESEARCH MANAGERS AND ADMINISTRATORS)

EARMA je neprofitna organizacija smještena u Bruxellesu koja djeluje za svoje članove i u ime svojih članova pomažući im u svakodnevnom radu, otvarajući im mogućnosti da razviju i predstave svoje sposobnosti i tako prezentiraju i ustanovu za koju rade.

Trenutno EARMA-u čini oko 60 ustanova i 180 individualnih članova iz 31 države te godišnje na konferenciji okuplja 300 sudionika. Zaklada članstvom u EARMA-i djelatnicima omogućava kontakt s velikim brojem znanstvenih menadžera i koordinatora, pretplatu na dvomjesečnik, pristup godišnjoj konferenciji i programu razmjene u suradnji s američkim udruženjem znanstvenih menadžera te ostalim treninzima, sličnim aktivnostima i interaktivnoj mrežnoj stranici. Učlanjeni programski koordinatori mogu upoznati kolege iz cijele Europe, sudjelovati na radionicama i konferencijama i raspravljati o europskim fondovima, problemima i izazovima u svakodnevnom radu.

EARMA-ina 19. godišnja konferencija održana je u razdoblju od 1. do 4. srpnja 2013. godine na Sveučilištu za tehnologiju u Beču te su na njoj prisustvovala djelatnice Zaklade koje su ujedno i članice radne skupine za implementaciju Povelje i Kodeksa. Program konferencije osmišljen je u skladu s temom „*Stairways to Excellence in Research Management and Administration*“ te okončanjem završnih dogovora vezanih uz program *Obzor 2020*. Naglasak konferencije bio je na prilagodbi znanstvenih menadžera i administrativaca spomenutom programu te načinu na koji mogu pomoći unaprjeđenju održivih istraživačkih aktivnosti.

Teme konferencije bile su podijeljene u četiri grupe te su ostvarene kroz plenarne sesije, izlaganja, okrugle stolove i radionice. Na ovoj godišnjoj konferenciji, asistentica predsjednika Upravnog odbora Sandra Milovanović je prezentirala aktivnosti Zaklade u sklopu *Implementing „HR Excellence“ for Researchers: a multi-regional, multi-agency perspective*. Prezentacija je bila dio panela u kojem su sudjelovali i Sveučilište u Turku, The Research Council of Norway, University of Dublin i Dublin institute of technology. Cilj panela bio je prikazati nacionalna iskustva u primjeni Povelje i Kodeksa za istraživače.

ASTROPARTICLE PHYSICS EUROPEAN COORDINATION

Trogodišnji projekt ASPERA-2 službeno je završio 31. prosinca 2012. godine, a suradnja Zaklade s većim dijelom članova nastavila se i u 2013. godini uključivanjem u novi konzorcij osnovan u lipnju 2012. godine.

Naime, tijekom 2012. godine u okviru ASPERA mreže počeli su intenzivni dogovori oko nastavka suradnje. Projektni je konzorcij ocijenio kao najbolji oblik buduće koordinacijske strukture spajanje konzorcija ASPERA-e i Europske koordinacije za astročestičnu fiziku (Astroparticle Physics European Coordination) u jedno tijelo kojem bi se pridružile sve organizacije članice ASPERA-e. Naziv nove koordinacije je "Astroparticle Physics European Coordination" (skraćeno: ApPEC).

Zaklada je koordinaciji *Astroparticle Physics European Coordination* službeno pristupila na svečanom potpisivanju Sporazuma o suradnji 29. lipnja 2012. godine u Berlinu.

ApPEC mreža ima tri tijela

1. Generalna skupština (*General Assembly*) – svaka agencija ima po jednog predstavnika u Generalnoj skupštini, a predstavnikom Zaklade Upravni odbor je imenovao svoju članicu dr. sc. Mirjanu Maksić.
2. Znanstveni savjet – tijelo ima savjetodavnu ulogu, a članovi će djelovati po principu *ad personam*.
3. Zajedničko tajništvo – izvršno tijelo sastavljeno od djelatnika zaposlenih u agencijama članicama.

Za sudjelovanje u novoj ApPEC strukturi Zaklada plaća godišnju članarinu od dvije tisuće eura. Uz članarinu, sve agencije su neobavezno pozvane na proizvoljni doprinos u naravi (*in kind*) prema vlastitim mogućnostima.

U 2013. godini u okviru ApPEC mreže održane su sljedeće aktivnosti:

1) Aktivno sudjelovanje predstavnika HRZZ na ApPEC sastancima

U 2013. godini planirana su dva sastanka Generalne skupštine i to 4. travnja u Rimu i 6. studenog u Berlinu. Na sastanku u Rimu (sastanci Generalne skupštine i Zajedničkog

tajništva) sudjelovala je dr. sc. Mirjana Maksić, predstavnica HRZZ. 27. rujna 2013. održan je kratak telefonski sastanak Generalne skupštine na kojem je kao zamjena za dr. sc. Mirjanu Maksić sudjelovao dr. sc. Tihomir Surić.

2) Sudjelovanje u aktivnostima ApPEC-a koji se odnose na područje teorijske fizike (PACT); sastanak hrvatske čestične i astročestične zajednice, uspostava suradnje s koordinatorom programa PACT u ApPEC-u.

Aktivnosti vezane za teorijski program organizirane su u nizu inicijativa:

a) uspostavljen je kontakt s koordinatorom ApPEC-ovog PACT (*Particle Astrophysics and Cosmology Theory*) programa Antoniom Masierom,

b) organizirano je prisustvovanje kolege N. Bilića sastanku PACT-a u CERN-u,

c) organiziran je 8. travnja 2013. sastanak teorijskih fizičara zainteresiranih za PACT u IRB-u, na kojem je dogovorena koordinacija aktivnosti u Hrvatskoj (koordinatori su Hrvoje Štefančić iz IRB-a, Krešimir Kumerički s PMF-a Sveučilišta u Zagrebu i Predrag Dominis Prester sa Sveučilišta u Rijeci) te organizacija sastanka s A. Masierom u Zagrebu radi boljeg upoznavanja PACT programa. Sastanku je prisustvovalo oko 20 znanstvenika sa Sveučilišta u Zagrebu (PMF i FER) i Sveučilišta u Rijeci te s IRB-a,

d) sastanak s koordinatorom PACT programa, Antoniom Masierom, održan je 9. srpnja 2013. Na sastanku su predstavljene aktivnosti teorijskih skupina u Hrvatskoj zainteresiranih za PACT. Dogovoren je početni oblik uključenja u PACT (registracije na e-mail listu PACT-a, slanje informacija ApPEC-u o aktivnostima u Hrvatskoj sl.). Sastanku je prisustvovalo nešto više od 20 teorijskih fizičara. Na sastanku je najavljeno i "Pismo namjere" koje će se poslati članovima.

Sastanak cijele čestične i astročestične zajednice u Hrvatskoj održan je 1. srpnja 2013. Koordinator zajednice su Ivica Puljak sa Sveučilišta u Splitu i Vuko Brigljević iz IRB-a. Na sastanku su predstavljene dosadašnje aktivnosti skupina iz nuklearne, čestične i astročestične fizike, planovi za budućnost te je prodiskutirana mogućnost prijave Znanstvenog centra izvrsnosti. Rezultat sastanka je da je u rujnu 2013. na natječaju Agencije za znanost i visoko obrazovanje prijavljen "Znanstveni centar izvrsnosti u čestičnoj i astročestičnoj fizici".

OSTALE AKTIVNOSTI

Posjet predstavnika Poljske zaklade za znanost (FNP)

U sklopu službenog posjeta Hrvatskoj zakladi za znanost prof. dr. hab. Maciej Zylicz, predsjednik Upravnog odbora Poljske zaklade za znanost, i Michal Pietras, direktor Odjela za programe financirane sredstvima EU, na prezentaciji održanoj 22. srpnja 2013. u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, predstavili su programe i iskustva Poljske zaklade za znanost u iskorištavanju sredstava Strukturnih fondova. Predstavnici Poljske zaklade, koja je u od 2008. do 2013. godine iz sredstava EU fondova povukla više od 100 milijuna eura, predstavili su svoja iskustva u iskorištavanju sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) te Europskog socijalnog fonda (ESF).

Na prezentaciji održanoj u prostorijama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta predsjednik Upravnog odbora Zaklade, akademik Dario Vretenar, predstavio je rad Hrvatske zaklade za znanost radi mogućih iskorištavanja europskih fondova koji se Zakladi otvaraju u novoj financijskoj perspektivi od 2014. do 2020. godine.

Posjet predstavnika Njemačke zaklade za znanost (DFG)

Dana 16. rujna 2013. godine u Uredu za programe u Opatiji, u sklopu dvodnevnog službenog posjeta, održan je radni sastanak s predstavnicima Njemačke zaklade za znanost (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*), dr. sc. Christianom Schaichom, direktorom Odjela za međunarodne odnose i dr. sc. Ulrike Eickhoff, voditeljicom Odjela za osiguranje kvalitete i razvoj programa. Predstavnike DFG-a dočekali su predsjednik Upravnog odbora akademik Dario Vretenar, članovi Upravnog odbora prof. dr. sc. Dragan Poljak i prof. dr. sc. Stipan Jonjić te voditelji odjela Zaklade. Tema radnog sastanka bila je razmjena iskustava, u prvome redu razvoja programa i postupka vrednovanja te produbljanje suradnje dviju zaklada.

Slika 9. Posjet predstavnika Njemačke zaklade za znanost

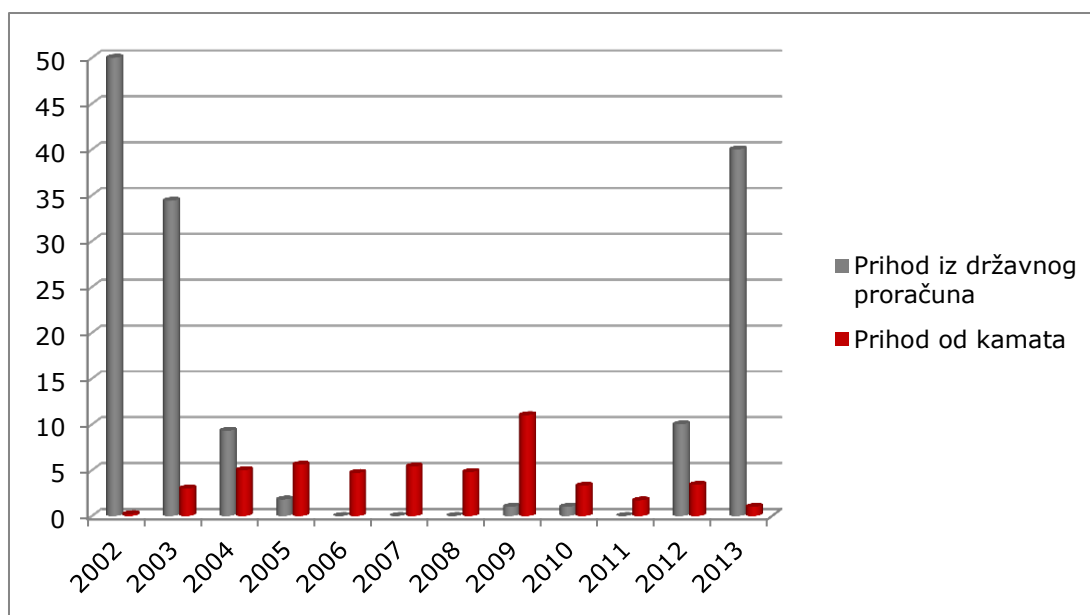
IMOVINA I PRIHODI U 2013.

IMOVINA NA DAN 31. PROSINCA 2013. I PRIHODI U 2013. GODINI (PRILOG 8)

Ukupna imovina Zaklade na dan 31. prosinca 2013. godine iznosila je 95.485.873 kuna, od kojih se 317.368 kuna odnosi na nefinancijsku imovinu Zaklade, a 95.168.505 kuna na financijsku imovinu Zaklade. Nefinancijsku imovinu na dan 31. prosinca 2013. godine čine neproizvedena dugotrajna imovina (ulaganje u tuđu imovinu, odnosno prostor s pravom korištenja) u iznosu od 63.734 kuna i proizvedena dugotrajna imovina (uredska oprema i namještaj te računalni programi) u iznosu od 253.634 kuna. Financijsku imovinu na dan 31. prosinca 2013. godine čine novac u banci i blagajni u iznosu od 6.085.071 kuna, depoziti u tuzemnim bankama i ostala potraživanja (potraživanja za naknade koje se refundiraju i potraživanja za predujmove) u iznosu od 89.009.470 kuna te rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 73.964 kuna (izdaci 2014. godine podmireni u 2013. godini i kamate po bankovnim računima za 2013. godinu). Najveći dio financijske imovine 31. prosinca 2013. godine čine depoziti u bankama u iznosu od 89.000.000 kuna.

Prema članku 10. stavak 1. Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, osnovnu imovinu Zaklade čini iznos od 10.000.000 kuna. Navedenu imovinu osigurava osnivač Zaklade, odnosno Republika Hrvatska. Zaklada se uglavnom financira iz donacija iz državnoga proračuna na posebnoj proračunskoj poziciji i iz prihoda od osnovne imovine. Prihodi se raspoređuju odlukom Upravnog odbora za zakladne svrhe te za operativne troškove u skladu sa Strateškim planom, godišnjim programom rada i Financijskim planom Zaklade. Prihode od osnovne imovine čine kamate i drugi prinosi od financijske imovine. Prema članku 19. Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, za obveze u poslovanju Zaklada odgovara cijelom svojom imovinom. Gubici Zaklade pokrivaju se iz sredstava Zaklade.

Zaklada je u 2013. godini primila dvije uplate iz državnog proračuna, jednu u iznosu od 35.000.000 kuna i drugu u iznosu od 5.000.000 kuna. Slika 10. prikazuje prihode Zaklade od osnivanja do kraja 2013. godine. Posebno su prikazani prihodi iz državnog proračuna, a posebno prihodi od kamata.

Slika 10. Prihodi Zaklade od osnivanja do 31. prosinca 2013.

Zaklada je od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine ostvarila ukupno 41.126.003 kuna prihoda koji predstavljaju prihode od imovine u iznosu od 1.027.953 kuna, odnosno kamate na oročene depozite u iznosu od 1.022.969 kuna i pozitivne tečajne razlike u iznosu od 4.984 kuna, prihode od donacija u iznosu od 40.050.000 kuna, odnosno donacije iz državnog proračuna u iznosu od 40.000.000 kuna i prihode od trgovačkih društava u iznosu od 50.000 kuna te ostale prihode od refundacija u iznosu od 48.050 kuna (ponajprije nadoknade troškova službenih putovanja, odnosno troškova prijevoza i smještaja). Dio prihoda u 2013. godini ostvaren je plasmanom imovine, tj. oročavanjem sredstava kod poslovnih banaka. Radi što boljih uvjeta oročavanja pozivi za dostavu ponuda uvjeta oročenja šalju se na adrese triju banaka (Zagrebačka banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d. i Raiffeisen Bank Austria d.d.). Ovisno o financijskim potrebama Zaklade, a vezano uz isplate projektnih sredstava, sredstva se oročavaju najčešće na tri, četiri ili pet mjeseci. Plasmani imovine u 2013. godini prikazani su u tablici 1.

Broj ugovora	Datum sklapanja	Rok deponiranja	Iznos depozita	Kamatna stopa	Prihod od kamata (kn)
Z000868783	17.10.12.	17.01.13.	1.100.000,00	2,90%	8.022,40
Z000868847	17.10.12.	18.02.13.	56.000.000,00	3,15%	598.273,16
8310670500	18.02.13.	18.03.13.	3.000.000,00	0,80%	1.841,10
8310670524	18.02.13.	18.04.13.	1.000.000,00	1,10%	1.778,08
8310670531	18.02.13.	17.05.13.	1.500.000,00	1,30%	4.701,37
8310670548	18.02.13.	18.06.13.	54.000.000,00	1,85%	328.438,36
7000056603	03.09.13.	03.10.13.	1.000.000,00	1,05%	863,01
7000056599	03.09.13.	04.11.13.	1.000.000,00	1,45%	2.463,02
7000056582	03.09.13.	03.12.13.	3.300.000,00	1,90%	15.632,05
Pripis kamate za 2013. kunski računi					60.939,43
Pripis kamate za 2013. devizni račun					17,26
UKUPNO:					1.022.969,24

Tablica 1. Prihodi od kamata u 2013. godini

OBVEZE NA DAN 31. PROSINCA 2013. I RASHODI U 2013. GODINI (PRILOG 8)

Obveze i vlastiti izvori Zaklade na dan 31. prosinca 2013. godine u iznosu od 95.485.873 kuna sastoje se od obveza u ukupnom iznosu od 308.307 kuna (obveze za plaću za prosinac 2013. godine, obveze za drugi dohodak – ugovore o djelu za prosinac 2013. godine te obveze prema dobavljačima u zemlji) i od vlastitih izvora (višak prihoda) u iznosu od 95.177.566 kuna. Ukupne obveze na dan 31. prosinca 2013. godine čine obveze za radnike u iznosu od 177.529 kuna, obveze za materijalne rashode u iznosu od 62.641 kuna i ostale obveze u iznosu od 68.137 kuna.

Zaklada nije imala tijekom 2013. godine niti na dan 31. prosinca 2013. godine ugovorne odnose koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku) te nije imala dugoročne i kratkoročne kredite i zajmove. Zaklada također nije imala tijekom 2013. godine niti na

dan 31. prosinca 2013. godine ugovorene robne kredite ili financijske najmove kod leasing društava.

S obzirom na to da su ukupni prihodi za 2013. godinu iznosili 41.126.003 kuna, a ukupni rashodi 11.366.265 kuna, na kraju godine utvrđen je višak prihoda u iznosu od 29.759.738 kuna. Slijedom navedenog, preneseni višak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 65.417.828 kuna je dodan višku prihoda iz 2013. godine te je dobiven višak prihoda u iznosu od 95.177.566 kuna raspoloživ u sljedećem razdoblju.

Kao što je navedeno, ukupni rashodi Zaklade u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine iznose 11.366.265 kuna. Troškovi poslovanja u najvećem dijelu (7.839.942 kuna odnosno 68,98%) podrazumijevaju isplate projektnih sredstava, odnosno financiranje znanstvenih projekata i programa, što je i osnovna svrha Zaklade. Troškovi projekata ulaze u kategoriju materijalnih rashoda, potkategoriju „Rashodi za usluge – ostale usluge – rashodi projekata“. Uz navedene troškove, postojali su rashodi za radnike u iznosu od 2.089.243 kuna, ukupni materijalni rashodi koji uključuju i spomenute troškove projekata u iznosu od 9.086.945 kuna, rashodi amortizacije u iznosu od 146.917 kuna, financijski rashodi (bankarske usluge i negativne tečajne razlike) u iznosu od 37.822 kuna i ostali rashodi (rashodi ispravka vrijednosti rashodovane dugotrajne imovine i rashodi otpisa potraživanja) u iznosu od 5.338 kuna. Svi rashodi prikazani su u tablici 2.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2013. godini iznose 9.086.945 kuna. Materijalni rashodi se najvećim dijelom odnose na troškove projekata i programa koje Zaklada financira. U 2013. godini projektni troškovi su iznosili 7.839.942 kuna. Novi natječaji Zaklade za financiranje projekata raspisani su u listopadu 2013. godine pa će realni trošak novih financiranih projekata nastati tek u 2014. godini.

Materijalni rashodi se također odnose i na naknade članovima Upravnog odbora na temelju ugovora o djelu, na isplate autorskih honorara nacionalnim vrednovateljima za izvršeno znanstveno vrednovanje svih vrsta izvješća koja podnose voditelji projekata koje financira Hrvatska zaklada za znanost, na naknade inozemnim recenzentima te na troškove službenih putovanja.

Članovi Upravnog odbora Zaklade primaju redovitu mjesečnu naknadu za suradnju u iznosu od 1.000 kuna neto. Predsjednik Upravnog odbora prima mjesečnu naknadu u iznosu od 3.000 kuna neto.

Nadalje, Zaklada isplaćuje nacionalnim vrednovateljima naknade u iznosu od 126,00 do 252,00 kuna (bruto) za vrednovanje svakog narativnog i financijskog izvješća odobrenih i financiranih projekata.

Zaklada također, prema potrebi, plaća putne troškove članovima stalnih odbora znanstvenih područja i nacionalnim recenzentima koji sudjeluju u radu panela za vrednovanje novih projektnih prijedloga.

Nakon provedene istorazinske procjene (engl. *peer review*) projektnih prijedloga Zaklada je tijekom 2013. godine isplaćivala inozemnim recenzentima naknadu u iznosu od 50 eura (neto) po recenziranom projektu. Nacionalni vrednovatelji i inozemni recenzenti su sa Zakladom potpisali Ugovore o autorskom djelu.

U troškove službenih putovanja uključene su dnevnice, troškovi prijevoza i troškovi smještaja za članove Upravnog odbora, za članove stalnih odbora znanstvenih područja i nacionalne recenzente te za zaposlenike Zaklade.

Ostali materijalni rashodi odnose se na rashode za usluge i rashode za materijal i energiju, odnosno na troškove prostora (zakup prostora, komunalne usluge, troškove energije i čišćenje), troškove telefona, interneta i poštarine, troškove tekućeg održavanja, troškove promidžbe i informiranja (uključujući trošak oglašavanja), troškove grafičkih usluga (priprema, tisak i uvez), troškove reprezentacije (uključujući trošak panela za vrednovanje novih projektnih prijedloga), trošak članarina međunarodnim organizacijama (Astroparticle Physics European Coordination), trošak uredskog i potrošnog materijala te sitnog inventara, računalne usluge i računovodstvene usluge. Za knjigovodstveno-računovodstvene poslove Zaklada se tijekom 2013. godine koristila uslugama vanjskog knjigovodstvenog servisa.

Rashodi za radnike

Prosječan broj radnika u Zakladi u 2013. godini je bio 15, a broj radnika na dan 31. prosinca 2013. godine iznosio je 17 (od toga 2 radnice na rodiljnom dopustu). Svi radnici u Zakladi su zaposleni u punom radnom vremenu. U rashode za radnike ulaze plaće, doprinosi na plaće i ostali rashodi za radnike. Ukupni rashodi za radnike u 2013. godini iznose 2.089.243 kuna.

Rashodi amortizacije i ulaganje u dugotrajnu imovinu

Rashodi amortizacije u 2013. godini za cjelokupnu dugotrajnu nefinancijsku imovinu Zaklade iznose od 146.917 kuna. Sva dugotrajna imovina ukupne nabavne vrijednosti 90.173,50 kuna kupljena je u zadnjem kvartalu 2013. godine. Zaklada u svojem vlasništvu nema zemljišta, građevinske objekte ili prijevozna sredstva.

Financijski rashodi i ostali rashodi

Financijski rashodi Zaklade u iznosu od 37.822 kuna odnose se na bankarske usluge i negativne tečajne razlike, odnosno na naknade bankama za redovno vođenje računa te naknade za naloge za plaćanje u inozemstvo. Ostali rashodi u iznosu od 5.338 kuna odnose se na trošak ostatka ispravka vrijednosti za otpis nefinancijske dugotrajne imovine koji je izvršen u poslovnim knjigama početkom 2013. godine.

	Opis rashoda	Iznos (kn)
1	Plaće za redovan rad	1.791.170,00
2	Doprinosi na plaće	247.303,00
3	Ostali rashodi za radnike	50.770,00
	UKUPNO RASHODI ZA RADNIKE	2.089.243,00
4	Službena putovanja, naknade za prijevoz i stručna usavršavanja radnika	292.264,00
5	Naknade članovima Upravnog odbora i službena putovanja	341.665,00
6	Naknade nacionalnim vrednovateljima i inozemnim recenzentima odbora i službena putovanja	155.899,00
7	Rashodi za usluge	321.363,00
8	Troškovi projekata	7.839.942,00
9	Rashodi za materijal i energiju	78.033,00
10	Ostali materijalni rashodi (reprezentacija, osiguranja, članarine, kotizacije)	57.779,00
	UKUPNO MATERIJALNI RASHODI	9.086.945,00
11	Rashodi amortizacije	146.917,00
	UKUPNO RASHODI AMORTIZACIJE	146.917,00
12	Financijski rashodi	37.822,00
	UKUPNO FINANCIJSKI RASHODI	37.822,00
13	Ostali rashodi	5.338,00
	UKUPNO OSTALI RASHODI	5.338,00
	SVEUKUPNO	11.366.265,00

Tablica 2. Rashodi u 2013. godini

ZAKLADA U 2014. GODINI

STRATEŠKI PLAN ZAKLADE ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2018. GODINE

U 2014. godini Upravni odbor Zaklade uputit će Hrvatskom saboru Prijedlog strateškog plana za naredno petogodišnje razdoblje, kao što je propisano Zakonom o Zakladi. Strateški plan će odrediti izazove s kojima će se Zaklada susretati, a koji se ponajprije odnose na uspostavljanje stabilnog sustava financiranja međunarodno kompetitivnih istraživačkih projekata uz ravnomjeran razvoj istraživanja u svim područjima znanosti, osiguranje bolje povezanosti znanstvenika i gospodarstva te uspostave programa razvoja karijera mladih istraživača. Upravni odbor naglašava važnost ostvarivanja temeljne misije i svrhe Zaklade podupiranjem temeljnih, primijenjenih i razvojnih znanstvenih istraživanja, kao i međunarodne suradnje na području znanosti i visokog obrazovanja, držeći se načela transparentnog i učinkovitog rada te osiguravajući neovisno znanstveno vrednovanje.

Također, strateškim planom će se razraditi ciljevi i programi koji su u skladu s dugoročnim strateškim pravcima razvoja Republike Hrvatske financiranjem znanstvenih projekata i istraživačkih stipendija radi jačanja međunarodne konkurentnosti naših znanstvenika i integracije hrvatskog znanstvenog sustava u europski istraživački prostor te osiguravanjem uvjeta za privlačenje sredstava iz fondova Europske unije.

VREDNOVANJE

Osim kontinuiranog rada na kontroli kvalitete i poboljšanju svakog pojedinog koraka dvostupanjskog postupka vrednovanja u 2014. godini nužno je raditi na jačanju temeljnih pretpostavki za kvalitetan rad Odjela za evaluaciju.

U temeljne pretpostavke uključeno je zapošljavanje i izobrazba kadrova, u prvom redu programskih koordinatora, razvoj novog sustava za elektroničku prijavu i obradu projektnih prijedloga te razvoj nove Baze stručnjaka za vrednovanje.

Kadrovske pretpostavke

Iako je Zaklada već prijašnjih godina poduzela niz organizacijskih napora te se u rad uvode novi djelatnici, s jačanjem uloge Zaklade te preuzimanjem nacionalnog financiranja znanstvenih istraživanja razrada organizacijskih kapaciteta nastavit će se i u 2014. godini.

Temelj kvalitetnog rada bilo koje organizacije je u kvalitetnim i obrazovanim djelatnicima. Zaklada je od svog početka stavljala velik naglasak na obrazovanje i usavršavanje kadrova, provedena je interna reorganizacija poslova te su zaposleni novi programski koordinatori. Zaklada kontinuirano razrađuje naputke za rad svih sudionika uključenih u postupak vrednovanja kako bi osigurala ujednačenu kvalitetu rada među pojedinim odborima i panelima, ali i unutar vlastitog kadra.

Elektronički sustav za prijavu, obradu i vrednovanje

Cjelokupni postupak prijave projekata, kao i vrednovanja te praćenje projekata prihvaćenih za financiranje, Zaklada provodi i planira provoditi isključivo elektroničkim putem. Stoga je cjelovit elektronički sustav za provođenje postupka zaprimanja, obrade, vrednovanja projektnih prijedloga te poslije i praćenja financiranih projekata uistinu temeljni preduvjet rada. Zaklada je u 2013. godini započela sa stvaranjem novog elektroničkog sustava koji bi olakšao rad i korisnicima i djelatnicima Zaklade te omogućio neometano praćenje financiranih projekata uz minimalan angažman voditelja projekata i njihovih suradnika. Doprinos cjelokupnog sustava praćenja planira se u 2014. godini, no rad na održavanju i nadogradnji sustava nastavit će se i narednih godina.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Cilj Zaklade je potaknuti hrvatske znanstvene ustanove, tvrtke iz poslovnog područja i istraživače da iskoriste potencijale hrvatske znanstvene dijaspe te ohrabriti znanstvenike hrvatskog podrijetla u inozemstvu na povezivanje s domaćim znanstvenicima. Posebno je važan moguć doprinos dijaspe u razvoju karijera mladih hrvatskih znanstvenika (doktorski studiji i/ili poslijedoktorske specijalizacije u inozemstvu) u prijenosu i primjeni novih znanja i tehnologija u Hrvatskoj te pomoć u osnivanju budućih centara izvrsnosti.

Nadalje, neophodno je poticati širok spektar istraživačkih i razvojnih aktivnosti, programa i znanstvenih organizacijskih struktura koje bi jače integrirale hrvatske znanstvenike u europski istraživački prostor (ERA). Uključivanje u ERA-u omogućuje znanstvenicima pojačanu međuinstitucijsku, međusektorsku i međunarodnu mobilnost, koordinaciju financiranja znanstvenih istraživanja u europskim državama i regijama, kao i jače povezivanje znanstvenog i gospodarskog područja koje nije omeđeno državnim granicama. Zaklada će svojim programima i aktivnostima poticati povezivanje i integraciju hrvatske znanosti u europski istraživački prostor.

Također, vjerujemo da će u 2014. godini Zakladi biti omogućeno uključivanje u brojne međunarodne aktivnosti te će se time omogućiti hrvatskim znanstvenicima i ustanovama lakša i brža integraciju u europski istraživački prostor, a Zakladi stjecanje novih međunarodnih iskustava.

ZAKLJUČAK

Zakladom su tijekom 2013. godine upravljala dva Upravna odbora. Izmenom Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost 2012. godine i imenovanjem novog Upravnog odbora u travnju 2013. započela je temeljita promjena sustava financiranja znanstvenih istraživanja i razvoja karijera mladih istraživača u Republici Hrvatskoj. U 2013. godini Zaklada je od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u cijelosti preuzela provođenje natječaja za nacionalne znanstvene projekte objavom dvaju natječaja: Istraživački projekti i Uspostavni istraživački projekti. Ukupan proračun za ta dva programa u 2013. godini iznosio je 50.000.000 kuna.

Ured Zaklade je u 2013. godini nadgledao ukupno 80 projekata u vrijednosti od oko 47 milijuna kuna. Od toga se 46 projekata provodi u programima Istraživački projekti, Suradni istraživački programi, Partnerstvo u istraživanjima i Uspostavne potpore, u okviru kojih se za projekte u trajanju od tri godine dodjeljuju bitna financijska sredstva čija je ukupna vrijednost oko 42 milijuna kuna. Ostala 34 projekta jednogodišnjeg su trajanja i financiraju se manjim iznosima u okviru ostalih programa pokazanih slikom 8 ovog izvješća a njihova ukupna vrijednost je oko 5 milijuna kuna.

U 2013. godini su nastavljena članstva Zaklade u važnim europskim udruženjima koja omogućuju integraciju u europski istraživački prostor poput Europske znanstvene zaklade, EARMA, pokrenuta su i nova članstva, poput članstva u ApPEC konzorciji te za hrvatsku znanstvenu zajednicu važno članstvo u *Science Europe*. Uključenje Hrvatske zaklade za znanost u članstvo organizacije *Science Europe* iznimno je važan korak za razvitak znanosti u Hrvatskoj s obzirom na procese koje ta organizacija pokreće na europskoj i svjetskoj razini.

Predsjednik Upravnog odbora
Akademik Dario Vretenar

POPIS PRILOGA

Prilog 1 – Statut Zaklade

Prilog 2 – Priručnik za vrednovanje projektnih prijedloga

Prilog 3 – Pravilnik o dodjeli sredstava

Prilog 4 - Akcijski plan

Prilog 5 – Natječaj

Prilog 6 – Pregled projekata vođenih tijekom 2013. godine

Prilog 7 – Dnevni redovi sjednica Upravnog odbora

Prilog 8 – Bilanca neprofitne organizacije (stanje na dan 31. prosinca 2013.)

Prilog 9 – Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2013.